

Raksta ar peesūhtišānu
par paki:

par gabu 1 rub. 60 kap.
pufgabū 85 "

Raksta beš peesūhtišā-
nas Rīgā:

par gabu 1 rub. — kap.
pufgabū 55 "
3 mehnešā 30 "

Rakst. w. teel isdohts fē-
deenān no p. 10 fahstht.

Mahjas weesis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpašchneekš un apgahdatajš.

Mahjas weeskš isnaht ween reis pa nedeku.

Raksta
par šudinašānu:
par weenas sleijas smaltu
rakstu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, ko tabda rinda
eenem, raksta 10 kap.

Kedafzija un ešpedzija
Rīgā.

Ernst Plates bilšū- un
grahmatu- druktawā pee
Behtera bajnizās.

N° 33.

Sestdeenā 13. August.

1877.

Rahditajš.

Jaunatahs šinas. Telegrafa šinas.

Celššemes šinas. No Rulbigas: leels ohjols. No Peterburgas: Slahmu bajniza. No Mastawas: dahwana. No Wladimiras: Turku wan-gineļu nedarbi. No Saratowas: šihzinatas wehšules.

Kara-šinas. No Montenegroš: Nothšchildš peesohlijs palihšibū. No Fran-zijas: Mat-Mahona zetošāna. No Amerikas: šahbe zaur nemeereem.

Jaunee pilšehtas škumi. Semes-fargu atwadifšānāhs. Mehnešis. Sihki nohtumi is Rīgās. Šina pašr usfautteem. Grahmata šina. Naudas pa-pižu zena.

Peelikumā: Abelheide. Grandi un seedi.

Jaunatahs šinas.

No Rīgās. Šhini nedekā tika us Rīgu atwesti karā-ewainotee, kas kara-wihru šlinneeku namā usnemi.

No Telgawās. Kursemes brihwlaischānas šwehtki, kas zi-teem gadeem tika tai 30. Augustā šwehtiti, šhini gadā no-likti us 28tā Augustu.

No Mahlpils apgabala. Pee mums šcha gada rascho-jumi wifpahrīgi nemoht ir labi, ihpašchi meeschi, ausas un lini, tā ka preekš ween ir tohs usfataht. Rudši ir wideji, turpretim kartupeku papilnam. Dahrsu augšu, tā ohgu un ahbotu, gan ir masak tā ziteem gadeem, kas laikam auksta pa-wafara deht notizis. Seena gluschi mas, ar pehrnajo falih-dšinajohht isnahktu til puse. Šcho pašchu ari no ziteem Wid-šemes apgabaleem dšird. No wifa, kas tē augšchā minehts, ir redsams, ka šhogad Deewš ar dewigu rohku muhšu dru-was apšwehtijis, par ko mehš winam leelu pateizibu parahdā efam. Laiks diwi nedetas Jūli mehneši pastahweja leetainš, zaur ko seena plaušchāna tika kaweta, bet tagad špihd atkal šilta faulite, muhs ar faweem špihdedameem stareem mihligi apšweizinadama, kadehl ari seens pa leelakai dakai ir fawahktš. Uri ar rudsu plaušchānu un linu pluhšchānu teel šipri ween šrahdahts. Šwehtdeenā 31. Jūli fajija Mahlpils bajnizā muhšu jaun-ewehletais un lihššchinigais Baldones draudšes mahjitajš P. v. Gassner kungs šprediki, pee lam daudš klau-fitaju širdis dšiki tika aisgrahbtas. G. Schmidt.

No kara-lauka. Rā is telegrafa-šinahm, kuras šchini nu-murā pašneedsam, war redseht, tad leelaki kautini šahkufchees un prohti Turki usbrukufchi, bet wiau usbrukšchāna no muh-sejeem tika atšista atpakal, pee lam Turki daudš saldatu šau-dejušchi. Mahlošchā numurā špehšim jo plaschakas šinas pašneegt. Turki bija šinas ispaudušchi, ka wini šawus kara-pulkus šaweenofchoht un tad ar pahrwaru muhsejeem usbruk-šchoht. To nu Turki naw eespehjušchi, jo tikai Suleimans-

Pašcha ar faweem pulkeem usbruzis un šchi usbrukšchāna, tā nupat minejam, naw isdewufehs. — Rā no Krimas teel šinohts, tad 3 Turku kara-kuigi tuwojahs Cipatorijai un tahdu weetu pee juhrmales ismekleja, kur Cipatorijas leelgabalu šchah-weenti tohs newareja trahpiht. Tur wini pee malas peeweda kahdus 600 Turku saldatus, kas tureenas šwejneeku buhdi-nahm usbruka, ehlas aishedšinadami un eedšihwotajus aplau-dami, kas nebija špehjušchi aisheght. Bet tomehr Turki war-mahki nedrihšsteja ilgi usfawetees, bet drihs pohšahs prohjam.

No Greekijas. Greekijas waldiba pašr šinameem ašinu-darbeem Kawarnā aishaidufe rakstu pee Ciropas waldibahm. Šhini rakstā wina leelwalstis us mineteem nedarbeem dara usmanigas, pee tam to wehlešchānu isfajidama, lai Turzijas waldiba tiktu peespeesta, ka lai wina faweem muhamedanu pawalšneekam turpmak nesautu tahdus breešmu darbus pašrah-daht. Us Greekijas kara-špehla isrihlošchānu šhmejotees Gree-kijas waldiba šaka, ka wina to darijuse, lai wina nesagata-wota zaur turpmakeem notikumeem netiktu pahršteigta.

Telegrafa šinas.

No Peterburgas, tai 10. August. Tai 9tā Augustā Su-leimans Pašcha ar 40 batatoneem usbruka muhsejeem pee Šchipkas pahreešchānas-zela; muhseji usbrukdamus Turkus wairak reišas atšina atpakal, tomehr kaufchānāhs wehl ne-beidsahs, kad jaw tumšcha nakts bija. Tai pašchā laikā Turki no Lowages nahkdami usbruka muhsejeem pee Selwi. Muhšu preekšchās-pulki ar Turkeem usnehma kaufchānohs. Rā kau-fchānāhs beigufehs, wehl naw šinams.

No Peterburgas, tai 11. August. Kaufchānāhs pee Šchip-kas pahreešchānas-zela šahkahs tai 9tā Augustā no rihta un beidsahs tikai ohtrā deenā pulksten 3 pehž pušdeenas. Turki wairak reišu usbruka ar jauneem pulkeem, kas wineem bija peenahkufchi, bet katra wina usbrukšchāna tika atšista atpa-kal, pee lam wini daudš saldatu pašaudejā. — No kara-lauka Ašijā teel šinohts, ka pee Karšes bijis tai 6tā Augu-štā kautinšch, kur Turki 800 saldatu pašaudejušchi un Šufeins-Pašcha tizis ewainohhts.

No Wihnes, tai 10. August. Rā no Bukareštes teel šinohts, tad Kreewi Ristendšche šipri atšiprinajušchi un lee-lus leelgabalus noštahdijušchi. Celšch Dobrudšchās šahw ar šawu pulku generalis Zimermanis, kas wehl jaunus pulkus dabuhn šlahi, lai waretu šawu kara-špehku pawairoht.

Geltshemes finans.

No Kuldīgus. Kā „Gold. Anz.“ fino, tad Kuldīgas tuwumā, no Lebiku-Gdohles Leijaagala mahjahm kahdus 50 fohkus (no Lebiku krogga us Wentspils leelzeta ta weeta ir til 1 wersti tahlu) ir atrohdams warena ohsols, kura wozumu rehkina us 1500 gadu. Augstums tam ir lihds 50 pehdahm, bet pee semes tam aplahrtmehra ir 64 pehdas; 7 wihri newar to apkamt. Weenā weeta tam ir 6 pehdas plats zaurums un tad ee-eet eelshā, tad atrohd dohhjumu, kur 10 lihds 12 zilweki war stahweht. Schis dohhjums jeb ala, ja wihra auguma augstumā mehri, 22 pehdas apkahrt, paschā apakshā 33 pehdas. Resnakā weeta ohsola zaurmehrs ir 20 pehdas; winsch wehl sako wifōs fawōs fahnu sarōs un fuhz fawu baribu til zaur tahm fahnu feenahm, jo wifō widus tam ir tulfshā.

No Peterburgas. Kā tureenās awise „Рыск. Миръ“ fino, tad Peterburgā tilfchoht buhweta jauna Slahwu basnija. Grunts preelsh tam jaw efoht nopirkta; waijadšiga nauda ari fagahdata, tilai waldbibas atlauschanas wehl waijaga. Schini basnija tilfchoht Slahwu walodās Deewa kalpojchana notureta.

No Maskawas. Kahds tureenās apgabala muishas ih-paschneeks, wahedā Lopatins, schinis deenās leeliftā mehra parahdijis fawu tehwijās mihlestibu, kas mums atgahdina tohs laikus (1813tā gadā), kur Pruhshu tauta, no Franzijas warmahzibas gribedama atfwabinatees, nelahdus upurus neschehloja, tohs us tehwijās altara nolikdama. Lopatins, no tahm dohmahm iseedams, ka zaur austruma oisnemshanas papihru pirkshanu gan waldbibai eenahl papihra nauda, bet ne wis ihšis selts un sudrabs, — tahdas dohmas turedams, Lopatins waldbibai dahwinajis wairal dufshu sudraba ehdamas karotes, tehklarotes un zitas sudraba wehrtis leetas, pawifahm 16 mahzinas sudraba. Kad klohsteri un basnigas, lam dauds ta selta un sudraba eekrahjees, schim augstprahdigam tehwijās mihlestibas darbam pakal daritu, tad gan leelas wehrtis sumas waretu preelsh tehwijās sanahkt. „Maskawas awises,“ kas scho sinu pasneeds, isfala to wehleschanohs, ka Lopatina kungs zaur fawu teizamo dahwanu atrastu dauds peekriteju un pakal daritaju.

No Wladimiras. Tee us scho pilssehtu atwestee Turku wangineeki, kas tur brihwi aplahrt staiga, fahloht jaw fawu Waschibozuku darbu rahdiht, jeb ar ziteem wahrdeem fahloht, tahdus darbus strahdahl, kahdus Waschibozuki strahda, prohti Turku wangineeki Wladimiras pilssehtā usbrukufchi dascheem feeweefcheem, waras darbus pastrahdadami, tā ka polizejai bija janahl palihgā. Kad nu Turki tā uswedahs, tad finans waneem bes waktis newarehs laut aplahrt staigah.

No Saratowas. Daudsreis Saratowā dsirdeja par tam schehlojamees, ka no kara-lauka nelahdas wehstules ne-atnahloht. Te nu atgadijahs schahds atgadijums, kas scho leetu isklaidroja. Kahds kungs peldejahs Wolgas upē un masgadamees ar kahju kahdai zeetai leetai usmina. Winsch, uhdeni nowirfees, to iswilka, bet ko winsch bija iswilzis? Zeelu pafu wehstulu, pa leelakai dafai wehstules no kara-lauka, pee kuraahm leels almens bija peefeets, lai tahs uhdeni nogrimtu. Scho leetu tuwaki ismeklejoht atrada, ka wehstulu nesejs minetahs wehstules bija nogremdejis, lai winam tahs nebuhtu

ja-isnefa. Kā prohtams, tad wehstulu nesejs ir teefas preelshā faulte, kur fawu likumigu strahpi dabuhs.

Kara finans.

Turku breefmu darbi. Zik breefmigus darbus Turku saldati pee muhsu saldateem, kas wiau nagōs kritufchi, neween pee eewainoteem, bet ir wehl pee pascheem lihkeem, pastrahda, zeen. lastitaji redsehs is tahm schē is ahsemju awisshim pasneeg-tahm sinahm.

Wihnes awises „Presse“ spezialkorespondents raksta tai 30. Julī is Timowas schahdas finans: Kad generalis Gurko un Skobolews bija Schipku eenehmufchi un tur eegahjuschi, wini atrada baterijas Kreewu saldatu galwas. Lihki bija zita weeta un us to breefmigako wihsi japlohsiti. Lihds ar peemineteem generateem bija wehl ari Mustrereshu wirsneeks Bolla, kā ari Anglu un Franzuschu awisshu korespondenti. Scho minelu awisshu korespondenti parakstija kahdu protokoli, kura wini apleezinaja, ka wini paschi ar fawahm azim schohs ismohzitohs Kreewu saldatu redsejuschi.

Wafar schē tila atwesti eewainoti is Plewnas; leelstis wirus apmekleja un weens no eewainoteem stahstija winam par schahdeem no Turkeem pastrahdateem breefmu darbeem, kuras winsch patē ar fawahm azim redsejis. Winsch efoht tizis pee Plewnas eewainohts un kahdā krumā paslehpēes, lai Turki wiau ne-atrastu. Metahl no wina us lauka gulejis kahds eewainohts (Kreewu) wirsneeks. Schim peenahza Turki un mohzija wiau us to wibreefmigako wihsi, pazehla augshā un grehda, lai winsch freijoht. Schis nahwigi eewainotais wirsneeks swalstijahs (straipeleja), par ko tee plehšige Turki gahrbi smehjahs. Winsch pakrita, Turki uskrita winam, nogreesa winam aush, pazehla wiau atkal, grehda wiau un atkal pagehreja, lai winsch freijoht. Kad winsch ohtreis pakrita, peenahza schē smehri smeedamees pee wina un nozirta winam galwu. Tas saldats, kas scho redsejis, bijis til greht eewainohts, ka naw warejis schim fawam wirsneekam palihdseht. Behz kautina, kad Turki wais Kreeweem pakal nedsmahs, un kad kara-lauku apskatija, tad atrada scho eewainoto saldatu un to nokauto wirsneeku.

Wehl zits notikums: Kad generalis Gurko pee Zeni-Zagras parahdijahs, Turku saldati un eedshwotaji behdā, bes ka Bulgari wirus mas buhtu aistitufchi. Kad nu Kreewu strehneeku-brigade Turku dselšezeku un telegrafa drahtes bija isjautufchi tad wini gahja atkal no Zeni-Zagras atpakal. Bet til ko Kreewi bija pilssehtu atstahjuschi, tad Turki nahza atpakal un sahla Bulgars kaut un padarija tohs breefmigakohs darbus.

Par Turku negantibahm pee Schiplas raksta Anglu awises „Teims“ sinotajs tā:

Es fatiku laudis, kas kahda wirsneela lihki us nestawahm nefa, kuras galwa bija nogreesta, un stahsta, ka tas ne-efoht tas weenigais lihkis, lam Turki galwu nogreesufchi. Tahal nonahjis dabuju pilnu pateesibu dsirdeht, ka Turki kattu Kreewu saldatu, ko rohka dabujufchi, ir mohzijufchi un lohjektus nozirtufchi, weenalga waj lihkis waj dsihws zilweks. Kahds jauns wirsneeks man klastbuhdamam isfauza: „Waj Anglu awisshu sinotajs te naw?“ un tad us mani pagreesees faziija: „Waj juhs to laudsi galwu redsejat?“ Kad es atbildeju, ka ne-esmu redsejis, tad winsch ar pahmesdamu balsi teija: „Buhtu labaki, kad juhs pasfatitutees, ko juhsu „draugi“ ir darijufchi!“ Kahds augstals wirsneeks jauno wirsneeku deht

wina pahrmefchanas apfauza un tad us mani vagreesees teiza: „Juhs newarat nemal ar wahrdeem istsitt, zil fahpigi tas mums pee firds kerahs. Wisi (Kreewu) wirsneeki ir no tam pahrlcezinajufchees, tad schis korfeh ne muhscham neubtu eefohets un ka Bulgari bes afinu isseefchanas buhtu rikufchi atfwabinati, ja Ungti neubtu Turkeem fawu palihdsibu fneegufchi.“

Es gahju tahtaki un apraudsiju baterijas un leelgabalus, bet man prahta weenumehr stahweja ta „laudse galwu,“ par kuru jaunais wirsneeks bija stahstijis. Un kas ar tahm galwahn ir notizis? Rats gribeja jautah: „Waj juhs to eewainoto lihkus ar nozirstahm galwahn un lohzeekem efat redsejufchi?“ Kad es wajzaju, waj to ari warohit taijni smaht, ka tee bijufchi eewainotee, kam galwas un lohzeeki nozirsti, tad es arweenu to paschu atbildi dabuju: „Gitat paslatitees un spreesheet paschi.“ — Kad us lehgera ribta pusi nogahju, tad redseju kahdu pulku eewainotu Turku (warbuht kahdi 50), kuru bruhzes ruhpiigi aisseetas un paschi peenahlami apfohpti — un to bija darijufchi Kreewi faweem neganteem eenaidneefoem. — Kahds fohlus tahtak gahjis eeraugu kahdu pulku Kreewu, gan wirsneekus, gan saldatus, kas us tahm breefmahn flatahs, kas wiau preekscha atrohdahs. Tur bija Kreewu kareiwju lihki fawahkti: wisi bija bes galwas, ziti bija gabalos fakapati, ziteem lohzeeki nozirsti, ziti atkal zitadi fakapati un fadurstiti. Wisi fchee breefmu darbi, weenalga waj pee lihkeem nodariti, bija heidsama kauna un besgohdibas darbi. Waj fchee nelaimigee bija wehl dsihwi bijufchi, kad wiau meefas un lohzeeki ta tika maitati, us tam pilnigi newar atbildeht; bet pee dascheem lihkeem wareja flaidri redseht, ka wiani dsihwi bija tikufchi mohziti un maitati. Tur redseja lihki, kam pirlsiti bija neschehligi nozirsti, kamehr wehl dsihwiba bijufe meefa; tur atkal atrada wihra lihki, no kam wareja redseht, ka wiafch bija preti turejees, eefam wiau bija nomaitajufchi; wianam blakam guleja lihkis, kam us rohkas bija farklanais krufts — ari to bija Turki nokahwufchi, lai gan labi sinadami, ka farklanais krufts ir sime eewainoto aplohpejeem, kas keewainoteem kara-wihreem bruhzes fafeen un nahwes mohkas atweeglina. weenalga waj eewainotais ir draugs jeb eenaidneeks un tamdeht kara wiani neteel aistikti, bet no abahm karodamahm pufehm apfargati. Schè flahit ari japeemin, ka Turki apfohlijufchees tohs ar farkano kruftu apfshmetohs ne-aistikt, bet apfargahit. Tahtak eedams redseju lihki, kam kruftim bija wehders paschekels un pahp-pahrim ar afinin pahrpulhdis, no kam wareja redseht, ka nelaimigais wehl pee dsihwibas bijis, kad wehderu fchkehlfufchi. Redseju lihki, kam wisi lohzeeki bija nozirsti, kas laikam ari dsihws bijis, jo pee meefahm (rumpja) nekahdu bruhzi neredseja. — Ta til ir masa druzina no ta, lo es pats ar fawahm azim redseju un no kam wareja pilnigi pahrlcezinantees, ka wisi waj eewainoti, waj ne-eewainoti, kas Turku rohkas nahja, tika breefmigi mohziti un maitati. Zaur to nu Turki ir flaidri peerahdijufchi, ka wiani ir neschehligi meschoni, kahdi titat Afrikas jeb Afrijas tumfchds faktos wehl atrohnami. Ko lai wehl faka? Us weenu pusi kristiga schehlfardiba, kas eewainoto un un flimo eenaidneeku apfohvj ka fawu brahli, — us ohtru pusi neganta lohpiiba, jwehru afins-kahriba, kas ar melna preeku fawus zilweku brahlus mohza un maita.

Ta raksta Ungtu awises „Teims“ sinotajs un mehs wina finu faweem lastfajeem pasneedsam, tapehz ka Ungti, drauga

prahtu us Turkeem turedami, ahtraki labakas nefa flitakas finas no Turkeem pasneegs un ta tad, ja Ungti paschi jow ta pahp Turkeem fiao, tad gan weegli prohtams, ka Turki teefcham ka afinskahrigi swehri strahda un katts zilweku draugs wehlefees, lai tahdu meschonu walsts un wal diba drihs jo drihs Turzija beigtohs.

— Greekija faweem weetneekem ahsemes laiduse rakstu, lo lai tee ahsemes wal dibahm darohit sinamu. Schini raksta Greekijas wal diba norahda us tahm breefmahn, kas Turzijas Greekeem no Turku pufes draud. Ka schis dohmas ne-efohit bes pamata, to peerahdoht Turku breefmu darbi eefch Kawarnas, tur meerigi dsihwodami Greeki, kas pee polititas leetahm un nemeereem nekahdas dakibas nenehmufchi, no Turkeem tikufchi aplanti. Kad Turki to darijufchi ar meerigi dsihwodameem Greekeem, lo wiani wehl nedarifchoht tad, kad Greeki, no pahrestibahm un warmahzibahm speesti, fahfchoht nemeerus zelt. — Kad Kreewu kara-pulki tumojahs Filipopelei un Adrianopelei, tad dauds Turku familijas, no Kreeweem behgdamas, aisbehga tahds apgabals un tur us dsihwi nometahs, tur Greeki dsihwo. Meerigi dsihwodameem Greekeem dauds jazeefch no eenahlfufcheem Turkeem; ihpaschi breefmigee Tschekeschi daschu newainigu kristigo aplauj. Bet ta breefmiga leeta ir ta, ka Turzijas wal diba nefa nedara preefch fawu meerigu un newainigu pawalstneeku Greeku aistahwefchanas, lai gan wianai dauds to sinu pahp nodaritahm flepkawibahm un pahrestibahm teel pefufhtihis. Greekijas wal diba fawa mineta raksta flaidri issaka, ka Turzijas wal diba, ka tas ar dauds notikumeem peerahdams, nespeshoht fawus Greeku pawalstneekus no pahrestibahm pasfargahit. Tahda buhchanah Greekija teekoht pefpreefta, fawus kara-pulkus us kara-kahjahm zelt. — Lai nu gan Greekija flaidri ne-issaka, ka wiana kuru pefpazifchoht, tad tomehr naw jafchaubahs, ka wiana to nodohmajufe dariht, tillihds ka leelwalstis wianai to stingri ne-aifleeds.

Pahr Turku pahrestibu un netaisnibu, kas pee paschu pawalstneekem noteel, fche wehl kahdas finas peeliksim. Greekijas wal dibas konsuli, kas Turzija stahw, raksta no Franzijas juhmales (prohti no tahm pilsehtahm Burgos, Galipoli, Kawala, Zefalonike, Lagoz), ka wineem wajagohit kara-kugus preefch kristigo laufchu apfargafchanas no Turku pahrestibahm. Tapat ari Birgofa, Konstantinopes tumuna, tur kahdi 4000 Greeku dsihwo, stahw kahds Ungtu kara-kugis preefch kristigo apfargafchanas un tomehr wehl dauds kristigee fawas mahjas atstahi un aisbehg. — Gelfch Tarifas Turku gubernators is zeetuma islaida 50 flepkawus, kas par kara-wihreem tiks us kara-lauka fuhlti. Kahds pashtams laundaris un noseedsneeks, wahrda Enin-Sendi, kas preefch kahda mehnescha tihri is pahrgalwibas weenu ganu nokahwa, tagad bes kahda fohda staiga brijwu aplahrt. Tapat diwi laupitaju pulki tur aplahrt blandahs, laudis aplaupidami, un tatschu Turku teefas nefa nedara, lai fchi nebhufchana tiktu apfpeesta. — Zefalonike ir tee flepkawi, kas toreis tohs diwus konsulus nokahwa, tagad brijwi atlaisti. Tad eefch Kauli-Kule teel 185 noseedsneeki (zeetumneeki) eemunstereti, lai winus wareru us kara-lauku nofuhthit. Beidsoht wehl japeemin, ka no schis pawalstes (Zefalijas) Turku wal diba pagehre jaunu nodohfchanu, prohti tureenah eedfchwotajeem mehnescha laika ja-eemalfa wal dibai kahdi 300,000 rublu, muhsu naudah rehfinajoht.

— Ka no Konstantinopes teel smahts, tad Turzijas wal-

diba tagad ar to nobarbojāhs, lai waretu fastahdiht militſchu pulkūs, preeſch tam wiſus wiħreeſchu pawalſtneekūs uſaižinadama, kaſ tikai ſpeħj kara-eerohtſchūs neſt. To wehl neſin, waj Turzijas kriſtīgee pawalſtneeki ari tikſchoht ſchiniſ militſchu pulkōs uſnemti. Turku awiſes, muħamedanus uſaižinadamas, lai militſchōs eestahjāhs, teem atgahdina, ka ſchis eſoht ſwehts karſch, no kura neweenam Turku tizigam newaijabeſtu atrautees, un tad japeemin, kaħdi paradihſes preeki debesīs to karewi gaidoht, kaſ ſchini kara ſawu dſhwibu beidſis. Tee militſchi, kaſ Konſtantinopelē tikſchoht ſapulzei, neſtikſchoht uſ kara-lauka ſuħtiti, bet palikſchoht Konſtantinopelē par apſargatajeem. Konſtantinopeles apſtīprinaſchanaſ darbi teel wehl arweenu ſtrahdati.

— Tee no Adrianopeles nahldami dſeſſezela brauzeeni atwed katru reiſ eewainotūs un behglūs. Schee nu, proħti tee eewainotee un behgli, paſtaħta breeſmigas leetas. Adrianopeles apgabals lihđſinajotees leelam ſlaktuſim. Bulgari, kaſ Kreewu kara-pulkeem tuwojotees bija atreebdamees daſchu pahreſtibu pee Turkeem iſdarījuſchi, tagad kur Kreewu pulki, weenā weeta ſapulzedamees, atlahpuſchees, Bulgari atkal nahluſchi Turku roħlās un teel no muħamedaneem un Baſchi-Bozukeem beſ ſchehlaſtibas apkauti un mohziti. Ar wahrdū ſakoht, Bulgari un Turki ſawā ſtarpā wed iſnihzinatſchanaſ karu. Tee jo meerigakee Bulgari baidahs, ka winu tauta pawifam ne-aiſeet bohjā. Pahre to gan wini neſchaubahs, ka Kreewi nedabuſchoht wirsroħlu un tad Bulgaruſ nemſchoht ſawā apſargatſchana; bet par to wini baidahs, waj tad, kad Kreewi tik taħtu buħſchoht tikufchi, ka Bulgari buħs no Turkeem atſwabinati, — waj tad jaw Bulgari nebuħſchoht no Turkeem apkauti un iſnihzinati.

— Ta Konſtantinopelē dſihwodama firſtene Ćiridike Ariſtarchi ir iſ Turzijas roħbeſchahm iſraidita, tapeħj ka wina ar nemeerneekem ſtaħwejuſe ſakara. Wina aiſbrauluſe uſ Greekiju, tur uſ dſihwi nomeſdamahs. Polizeja, winaſ dſihwofli iſmekledama, atraduſe daſchus papihrus, ko nemeerīgee Bulgari winai (proħti firſtenei Ćiridikei Ariſtarchi) rakſtījuſchi. Iſ ſcheem papihreem redſejuſchi, ka ſemakaſ kaħrtas Bulgari nodohmajufchi, ja nemeeri Konſtantinopelē iſzeltōhs, tad namuſ aiſdehſinaht, muħamedanus nokaut un zitas nekahrtibas un juħſchanaſ nobariht. Waj ta pilna pateeſiba, ka papihrōs taħdas doħmas bijuſchāſ iſſažitāſ, to nu newar taiſni ſinaht, bet Turku polizeja taħdas ſinaſ dewuſe. Kad nu polizeja, ka jaw minejam, papihrus bija iſluħtojuſe, tad wina ari daſchu nemeerīgu Bulgaru wahrdūs atrada uſſiħmetuſ. Ta tad tiſa wairaf ſintu Bulgaru ſanemti zeeti un uſ Turku zeetohſchneem aiſſuħtiti; kaħdi 40 Bulgari tiſa uſ Moħdus ſalu aiſſuħtiti.

— Turzijas waldbiba pahreleezinajuſeħs, ka tagad taſ laiħs peenahjās, kur par Konſtantinopeles aiſſtaħweſchānu jagahda, un lai zitas Ćiropas waldbibas tāpat neſažitū ka Bahzijas weetneekſ prinziſ Neuſſ Konſtantinopelē teizis, ka Turzijas waldbiba lihđſinajotees dſihwam mironim, kaſ gan dſihwōs ir, bet neſa nejauda un neſpeħj iſdarīht, tad Turzijas waldbiba, ſawu gahdibu un ſtrahdibu gribedama peerahdiht, ir iſlaiduſe pawehli, ka Konſtantinopelē waijagoht faſtaħdiht pilſſeħtas-gwarduſ preeſch pilſſeħtas aiſſtaħweſchānaſ. Iſ ſchihſ pawehleſ, kuru mehſ ſche wiſu pahrtullotu newaram paſneegt, ir redſamſ, ka Turzijas waldbiba uſaižina Konſtantinopeles eedſihwotajuſ, kaſ lihđſ ſchim bija atſwabinati no kara-deeneſta,

lai eestahjoht par gwardeem deenāſtā, jo tagad teħwu ſemei uſnahluſchāſ breeſmaſ, no kuraħm to atſwabinaht peenahlaħs kaħram kreetnam pawalſtneekam un tā tad ari kaħram Konſtantinopelneekam ſchis peenahkūmſ ja-iſpilda. Wiſpahrīgi uſaižinajuſe un kaħram ſawu peenahlamu atgahdinajuſe wina iſſaka 14 noſažijumōs, ka pilſſeħtas gwardija jaſaſtaħda. Iſ ſcheem noſažijumeem redſamſ, ka wiſeem Konſtantinopeles eedſihwotajeem wiħreeſcheem, no 20—40 gadeem, japeeſtaħjāhs pee gwardijaſ. Muſtureſchāna teel ihpaſchāſ deenāſ notureta. Kaſ preeſch deeneſta nederigſ, tam nekad naw gwardōs ja-eestahjāhs. Gwardi dabuħn ſawu ihpaſchu mundeeri. Kad wini lehgeri ſtaħw, tad wini dabuħn no kara-wiħru pahrwaldibāſ kara-eerohtſchūs, ſchaujamaſ leetas un pahrtiku un tad wini ſtaħw ſem kara-wiħru likumeem. Wi-neem, ja waijadſigſ, ir jabuht kaħrā laiħā, nakti jeb deenā, eekſch lehgera. 2 reiſ pa nedetu gwardi teel mahziti muſtureht un marſcheereht. Ja turpmaħ par waijadſigu iſtrahditōhs, tad gwardeem ja-eestahjāhs iħtōs kara-pulkōs un ja-dohdahſ uſ kara-lauku. — Tee ir tee ſwarigakee noſažijumi no minetaħſ pawehleſ; bet ka tureenaſ buħſchānaſ paſneji ſpreeſch, tad zaur ſcho pawehli Turzijas waldbiba maſ ko panahlaſ, jo Konſtantinopeles eedſihwotaji naw wiſ tik deđſigi, deenāſtā eestahtees un ſawu teħwiju aiſſtaħweht.

— Ka no Serbijāſ teel ſinoħtſ, tad ſtarp Serbijāſ miſtereem iſzeħluſeħſ ſchleſſchānaħſ un proħti kara deħt: tee weeni griħ un tee oħtri negriħ karu jeb ar ziteem wahrdēem ſakoht, daſchi miſtereeri griħ, lai Serbija peeſažitū Turzija karu, ziti miſtereeri atkal ſchahdai griħeſchānai pretojaħſ. Kaſ wirsroħlu dabuħſ jeb jaw dabujuſchi, taſ ſchim briħſcham wehl naw ſlaidri ſinaſ. Bet tik daudſ no ſchihſ ſinaſ gan proħtamſ, ka pa datai Serbija uſ karu doħma.

— Ka no Ćilipopeles kaħdſ aħreemeſ awiſchu ſinotajſ rakſta, tad Turki toħti maſ par ſaweem eewainoteem gahdajoht, jo neħſ wineem eſoht labu ſlimneeku namu, neħſ ari mahzitu dakteru. Pa leelakai daſai Turku aħreħſ ir Arme-neeſchi, kaſ no aħreħſchānaſ maſklaſ neeka ko ſina, tikai ir leeli balamuteſ. Daſchſ ir taħdſ nepraſcha, ka tam newar pat ne ſlimu lohpiu doht preeſch iſaħreħſchānaſ. Minetaiſ awiſchu ſinotajſ patſ redſejiſ, ka Turki ar ſaweem eewainoteem apeijotees, ka ka to redſoht zilwekam firđſ no ſchehlabahm waj puſchu pliħti griboht.

— Uſ kara-lauka Bulgarijā driħſumā leelaki kautini gaidami, jo uſ abahm puſeħm teel leelaki kara-pulki ſapulzei, kaſ uſ leelaku kautinu iſriħtojaħſ. — Pee Balkāna beidſamā laiħā bijis Kreeweem kautiſch ar Turkeem. Lai gan Turkeem bijis daudſ leelakſ kara-pulkſ, tad tomeħr muħſeji winuſ ſakawuſchi un aiſdſinuſchi prohjam. Kaħdſ aħreemeſ awiſchu ſinotajſ paſneedſ pahre ſcho kautinu ſinaſ, kuraſ iħſumā ſche uſſiħmeſim. Generaliſ Ćurko, par Balkānu eedamſ, dabuja ar Turkeem kautees, kureem bija daudſ leelakſ kara-pulkſ. Generaliſ Ćurko ar 2 ſinteem kaſaku un 6 leelgabaleem marſcheereja pa to zelu uſ Ćeni-Zagru un zela panahja kara-pulku ar 10 kaħna leelgabaleem un nakti wini ſaſneedſa Ba-labanli. Saħdai bija ſchini deenā 17 ſtundaſ marſcheerejuſchi. Tad 4 ſtundaſ atpuħtuſchees wini dewahſ uſ Ćeni-Zagru. Generala Boreiſchāſ brigade, tur nonahluſe, ar ſaweem leelgabaleem apſchāudija Turku lehgeri, ta ka teem bija prohjam jadohdahſ. Boreiſcham bija pawifam 2 regimenteſ, 6 leelgabali un 350 kaſaku. Kad generaliſ Ćurko tur no-

nahja, tad kautinſch jaw bija beigts, dselszefſch iſpoſtihts un puſ pilſſehta ſtahweja pilnâ degſhanâ. Bulgari pa ſcho juſſſchanas-laiſu bija ſahluſſchi pilſſehtneekus aplaupiht. Kreeweem bija Bulgari ar pahtagu no laupifchanas proh-jam jadsen. Boreiſchas pulks lohpa ar Gurko jahtnee-keem un leelgabalneekem dewahs uf preekſchu pa zetu uf Eſki-Zagru un pa nakti palika eekſch Karabunaras. Leichtenber-gas prinziſ ſtahweja eekſch Eſki-Zagras ar 2 dragonu regi-mentehm, 1 huſaru un 300 kaſaleem. Starp generali Gurko un Leichtenbergas prinzi ſtahweja Turku kara-pulki, tiſſlab kah-jineeki un jahtneeki, kâ ari leelgabalneeki. Gurko ar ſawu pulku uf preekſchu eedams ſaſneedſa kahdu meſchinu, kur Turki bija paſlehpufſchees, kaſ Gurko ar ſaweem leelgabaleem ſahka apſchaut. Gurko tuhlit noſtahdija 2 leelgabalus, lai waretu Turkeem preti ſchaut un tad kahdu daku no ſawu pulka ſuh-tija uf rihta puſi, no tureenas tee Turkeem ſahnôs uſbruka. Turki tika ſakauti, tâ ka wineem bija ja-atlahpjahs; bet me-ſchina widû wini atkal ſapulzejahs un palika ſtahwoht, jo winu ſkaiſls bija dauds leelaks neka muhſeju. Ari ſchê muh-ſeji Turkeem uſbruka, lai gan wini iſdewigâ weetâ ſawus leelgabalneekus bija noſtahdijufſchi un muhſejuſ ſtipri apſchau-diht wareja. Sahſahs breeſmiga zihniſchanahs; weenâ weetâ muhſu kareiwu rinda ſahka ſchlohbitees. Kahds no muhſu paſawneekem to pamanidams peeſteidsahs klahſt un karohgu ſakêhriſ iſſauza: „Kaſ eedrohſchinajahs, atpakat palikt!“ Ar urah-ſaulſſchanu muhſu ſalbatî dewahs uf preekſchu, Tur-kuſ aiſdſihdami. Ap puſdeenas laiſu peenahja generalis Swiſſſinêti, kaſ palihdſeja Turkuſ pawifam iſ meſcha iſdſiht. Turkuſ dſenadami muhſeji eenahja leelâs breeſmâs, prohlt 3000 Turku jahtneeki bija peenahluſſchi, kaſ Gurko pulkam gribeja no pakalaſ uſbrukt. Paſchâ breeſmas brihdi Leichten-bergas prinziſ ar ſaweem 2 jahtneeku pulkeem uſbruka Turku jahtneekem un tohs iſhâ laiſâ ſakahwa. Drihſ pehſ tam wiſi Turki padewahs behgſchanai un muhſeji dſinahs wineem pakal. Weetahm atrada eewainotohs, ko Turki breeſmigi bija nomohzjijufſchi. Tad ari atrada Bulgaru wihrus, ſeewas un behrnus, ko Turki bija ſchlohuôs ſadſinufſchi un tad pee eh-taſ uguni peelaidufſchi un tâ nelaimigohs ſadedſinajufſchi. Pee ſahdeem wahrteem atrada maſu behrninu, ar ſohbenu pee wahr-teem peedurtu. — Behſ ſchi kautina Gurko gribeja dohtees uf Eſki-Zagru, bet uf zeta winam preekſchâ ſtahweja Turku kara-pulks ar 25,000 ſaldateem. Schiſ kara-pulks winam no wiſahm puſſehm uſbruka, bet Gurko iſſitahs zauri. Tahs iſhuma ſaremtas ir tahs ſinas, ko minetais ſinotajſ paſneedſiſ.

— No kara-lauka Aſija waram wiſu pirms ſchahdas ſinas paſneegt, kuras iſ Kreewu awiſehm nehmuſſchi. Turku pulki ſawas lihdiſſchinigas lehgeru weetas atſtahjufſchi un ſapulze-jotees leelakâ pulkâ, lai waretu generalim Tergulaſowam preti ſtahtees jeb tam uſbrukt. Tergulaſowas ſtahw ar ſawu pulku pee Griwanes gubernijas rohdeſchahm un wehl jaunus pulkuſ klahſt dabujis. Kâ teel ſinohts, tad Turki nodohmajufſchi, muhſu kara-pulkuſ pee Karſes aplentt un tad no Diadines un Bajaſides nahſdami muhſu kara-ſpehlam uſbrukt. Ar ſchahdu noluhku wini ſapulzejufſchi 40 batatonus ar 55 leel-gabaleem. Schiſ kara-pulks ſtahw ſem Iſmailowa-Paſchas wadiſchanas. — Tai 30tâ Juli bija maſe kautinſch ſtarp muhſejeem un eenaidneekem. Muhſeji paſaudeja 11 kaſaku.

Muhſu Kawkaſijas leelais kara-ſpehls rihta puſe no Kar-ſes uſaehmiſ iſluhkoſchanu pahſt Muſtara-Paſchas kara-ſpehku.

Tai 27tâ Juli Gruſſijas regimente ar weenu bateriju aiſde-wahs uf Chadſi-Wali, no tureenas Muſtara widus kara-ſpehku iſluhkodami. Tai paſchâ deenâ Turkt uſbruka kahdam muh-ſeju pulkam, bet iſhâ laiſâ peeſteidsahs kaſaki klahſt, kaſ lohpa ar kahjineekem Turkuſ ſakahwa un atpakat atdſina. Ar muhſu ziti pulki eet uf preekſchu Iſ ſchihm ſinahm redſams, ka drihſumâ ari uf kara-lauka Aſija leelakt kautini gaidami.

No Montenegras. Kâ no tureenas teel ſinohts, tad Mon-tenegras ſiſtiſ Nikolais teizis, ka Rothſchilts eekſch Montene-gras lizis peepraſiht, ziſ leelas palihdſibas wajadſetu preekſch Montenegras kara-eewainoteem. Uſ tam ſiſtiſ Nikolais at-bildejis, ka zaur „Sarkana kruſta“ un Kreewijas augſtas Keiſareenes palihdſibu Montenegras eewainoteem nekaſ netruhſt-toht; bet turpreti efoht neſkaiſtams pulks behgſu, atraitau un bahrinu, kam wiſs truhtſtoht un kaſ beidsamo pohſtu zee-ſchoht. Ja barons Rothſchilts griboht ſawu palihdſigo rohku ſneegt, tad lai winſch to ſneedſoht mineeem nelaimigeem, behgteem, atraitnehm un bahrineem. — Keiſ no Montenegras ſinodami ari peemineſim kahdu retu atgadijumu beidsamâ laiſâ, kur Montenegreeſchi Miſſiku aplehgeraja. Kahds ſiſta fami-lijas radineekſ, wahrâ Bops Milo, gribedams iſrahdiht, ziſ maſ duhſchibas Miſſikaſ aiſſtahwetajeem efoht, uſlahpa uf ſirga un wiſus kara-eerohtſchus atpakat atſtahdams, tikaſ ſoh-benu panemdams, nojahja pee Miſſikaſ muhreem, nemaſ ne-behdadams par leelgabalu ſchahweeneem, kaſ weenumehr ſchahwa. Tur nonahziſ winſch uſaizinjaja to duhſchigako kareiwu iſ ee-naidneeka pulka, lai nahloht ar winu uf ſohbeneem zihnitees. Tai eenaidneeki redſetu, ka winam brunas naw uf meeſahm, winſch atlahja ſawas truhtis. Eenaidneekem neweenam ne-bija tahs duhſchas, ſchim waronim preti ſtahtees; bet nahja plintas ſchahweens un waronis, ſirdi trahpihts, ſawu dſihwibu beidsa. Schahds beſgohſcha nedarbs wiſpahrigu ihgnumu pee Montenegreeſcheem un latra gohda wihra ſajehla. Bops Milo bija 50 gadus weſs un pehſ iſſklatas iſhſis waronis.

No Franziſas. Kâ laſitajeem wehl atminams, tad Fran-zijas waldbiſa daſchadas ſchleſſſchanahs raduſchahs, tâ ka tahs leelakahs pahrgrohſſſſſchanahs waldbiſas leetâs war notikt. Ul-tramontani bija dabujufſchi leelaku eepſehju un tâ tad ſchleſ-ſſſchanahs raduſchahs. Franziſas politikaſ wiſri jaw ſahka baiditees, ka Franziſa republikas waldbiſa neteekohſt atſelta. Republikas preekſſſneekſ Maſ-Mahons, kaſ ultramontanu pa-dohmeem bija wairal paklaufſijis, nekaſ taſ preekſch republikas uſtureſchanas dereja, tagad uſaehmiſ zelofſchanu pa Franziſu, lai waretu patſ iſſinaht, kahda waldbiſa buhtu walſtei wairal pa prahtam. Kâ tagad teel ſinohts, tad Maſ-Mahons, kur winſch nonahziſ, wiſur dabujis tahdu atbildi, ka landis weh-lahs, lai republika tiktu uſtureta. Daſchâ weetâ Maſ-Mahons tizis luhgts, lai par tam gahdajoht, ka lai ſchleſſſchanahs beigtahs un republikas waldbiſa uf jo drohſcheem pamateem tiktu eegrohſita. Tâ nu Maſ-Mahons pahreelzinajeſ, ka re-publikas waldbiſa wiſadi ja-uſtur, ja negrib walſti un tautu uj nemeereem ſajelt.

No Amerikas. Bahſ ſtrahdneeku nemeereem Seemelu-Ame-rikaſ brihwalſtiſ, kuras ſawâ laiſâ peeminejam, waram ta-gad ſinoht, ka ſchee nemeeri ir beigti. Ta ſlahde, kaſ zaur ſcheem nemeereem notikufe, ſneedſotees lihdiſ 4 milionem do-laru. Daſchi, kam ſlahde notikufe, pageht no waldbiſas at-lihdiſſinaſchanas. Baj wini pagehreto atlihdiſſinaſchanu dabuſs,

to israhdihs siblata ismellefchana, waj wineem ari atlihdina-
schana veenahlahs.

Jaunee pilssehtas likumi.

II.

Lihdi schim muhsu pilssehtu magistratu jeb raktu darba ap-
lohtam peekrita tā pilssehtas un pilssehtas mantas pahrwaldi-
schana un rihslofchana par pilssehtas ahrigu labrtibu un fain-
neezibu, tā ari teefas darischanas. Tee paschi wihi bija pils-
sehtas mantas pahrwalditaji un fainneeli un ari teefas wihi.
Tahda waldischanas un teefas buhschanas saweenofchana ir kofti
nederiga. Teefas buhschana un waldischana ir tahdi sawabi
darba aplohti, tā reti lahds radisees, kas buhtu labs teefas wihs
un ari labs pilssehtas mantas fainneeks un pilssehtas waija-
dšibu apgahdneeks. Tadeht tahda teefas buhschanas waldischanas
saweenofchana, las til nu wareja pastahweht pee mas attihstas
fadilhwes buhschanas, tagad, tur wihs darba laufds smalla darba
dalischana eewesta, nemas wais neder preeksch jaunū laiku wai-
jadšibahm un tapeh; wifur teek atnesta. Tā muhsu pagasta likumi
kohti smalki atschiir teefas buhschanu no waldischanas darbeem,
preeksch illatra darba aplohta ihpashus darba wedejus eejeldami,
preeksch teefas buhschanas — pagasta teeku, preeksch waldischanas un
fainneezibas weetneeku pullu un pagasta wezata. Tahda schirschana,
kā wiff sin, ir no leelas swebstibas preeksch pagasta dšihwes. Bet nepe-
zeeschami wajjadšiga ta ir pee pilssehtahm, tur wiff waldischanas
un teefas darbi noteek daudj leelata mehra. Jaunee pilssehtas
likumi tagad eewed ari muhsu pilssehtas tahdu pilssehtas fain-
neezibas un waldischanas schirschanu no teefas buhschanu. Ja-
neem pilssehtas eestahdijumeem til peekritihš pilssehtas fainne-
ziba un waldischana. Teefas buhschana paliks wezo magistratu
sinaschanā (Riga tā sauzamas raktes un winas apalshceeku si-
naschanā), lihdi jaunee teefas likumi, tūri Kreewija jaw pastahm,
ari pee mums tiks eewesti, us tureem mehš Latweeschī gaidin
gaidam. Tā jaunee pilssehtas likumi dibinajahš wifpirms us
rihnigas teefas buhschanas un pilssehtas fainneezibas un wal-
dischanas schirschanas, un jauneem pilssehtas amata wihsreem
nebuhš nefahdas darischanas ar teefas buhschanu.

Dhrrahrt jaunee pilssehtas likumi dibinajahš us paschwaldi-
schanas un lihdišibas pamata. Lihdi schim pilssehtas waldischana
atradahš til lahda kauschu pulla, daschreis til pahru familiju
rohšās. Keelatai eedšhwotaju datai, las pilssehtai par labu
nodohschanas maksaja, nebija nefahdas dalibas pee pilssehtas
waldischanas. Wini pat nesinaja, tā ta naua teek isleetata,
turu wini pilssehtai par labu maksaja. Tas pee jauneem pils-
sehtas likumeem zitadi paleek. Tur katram, las pilssehtai par
labu maksaja un zitadi ispilda likumu pageschefchanas, ir ari da-
liba pee pilssehtas waldischanas. Winsch war pats tift par
pilssehtas amata wihsu, jeb ari zitu tant amata eewehleht.

Treeschahrt pilssehtas waldischanas waras rohbeshas jau
jauneem pilssehtas likumeem daudj plaschatas palikuschas, tā
ta pilssehtas waldischana war itin swabadi gahdaht un rihsht
par pilssehtas fainneezibu un ahrigu labrtibu, likumeem atkau-
tas rohbeshas. Pahrraudšiba par to peenahthas gubernatoram.
It ihpashī pilssehtas waldischanas darischanu aplohtam peekriht
pilssehtas amatu wihsu eejelschana un gahdashana par pilsseh-
tas fainneezibu, ahrigu labrtibu un eemihneeku labllahschanohs.
Pilssehtas waldischanai jastatahs us to, ka pilssehta teek buh-
weta peh; apstiprinata plahna. Wina zel celas, plattchus, tro-
tuarus, atlahtus dahrsus, kanakus, tiltus, dambjus, zeltawas
u. t. j. pr. Wina war isdohht preekschrahtsus par eelu un tro-
tuaru tihreischanu, par pilssehtas, par ehlu un peeminas stabu ustu-
reschanu, par suhrmaneem, omnibuseem u. t. j. pr. un tahdi
preekschrahtsi no wifseem pilssehtas eemihneekeem ja-eewehro. Tā-
pat pilssehtas waldischana gahda par kauschu pahrtiku un we-
felibu, wor uguns grehtu un zitu nelaimes notikumū noweh-
schanu, par tirgoščanu un amatneezibas usplauschonu, par eh-
lu, breshu un zitu fredit eestahdijumu eestahschanu. Wina zel
un ustur slimneeku un bahrinu namus, ffohtas, teatrus, bibli-
otekas un musejas. Wina gahda par nabagu aplohschonu.
Wina peeder pahrraudšiba par suhrmaneem, enfurneekem, pahr-

zeshlejeem, brahkereem, ligereem, mesereem un mahšlereem. Bet
jo plaschati un eemehrojami ir pilssehtas waldischanas waras
aplohts pilssehtas mantas pahrwaldischanā. Pilssehtas waldis-
schana war eemantohht un atswabinahht pilssehtas wahrdā kus-
mas un nekustamas mantas. Wina attauts, pilssehtai par labu
nemt nodohschanas no nekustamahm mantahm un nodohschonu
augstumu nolikt. Wina nem wafsu no leezibahm par tirgoščanu
un amatneezibas teekhu, no trakteereem, eebrantšchanas weefahm
un ehdamu leetu pahrdohstawahm, no suhrmanu un pahrzehleju ama-
teem, no sirgeem, rateem un funceem. Pilssehtas waldischana
aijnem pilssehtas wahrdā nauu un gahda par pilssehtas pa-
rahdu masluaschonu. Wina ari nospreesch par wifahm isdohsch-
nahm pilssehtai par labu.

No šaha ibsa pilssehtas darba pahrtata gan istatris nojehgs,
ka jaunai pilssehtas waldischanai tiks leela wara dohta. Ta-
peh; no leela swara preeksch wifas pilssehtas un katra eemihš
neefa labllahschanohs, tahdeem wihsreem tiks ustijeti pilssehtas
waldischanas amati. To lai istatris apdohma un laika jaw sa-
gatawojahš us wehleschanohm. Ihpashī preeksch Latweeschem
jaunee pilssehtas likumi kofti eewehrojami, jo jau wineem ari
Latweeschī pirmo reisi teek saukti pee pilssehtas waldischanas.
Waj nu Latweeschī prathiš dahwatas breshwešibas un teekšas
fewim par labu isleetahht, to turpmali peedšhwosim. Bet no jst
leela swara pirma wehleschana peh; jauneem pilssehtas likumeem
preeksch Latweeschem wifpahrigi, un it ihpashī preeksch Rigas
Latweeschem buhs, par to runaschu nahkofschā numurā. W. S.

Semes-fargu atwadischanohs.

Rigas pilssehtas gwardija eesautteem semes-fargeem pirmdeenu
(mandagu) isrihloja atwadischanohs-maltiti leelahš Gildes sahle,
kas ar muhsu augsta Keisara bildi un gwardijas karohgeem bija
igresnota. Pulksten puszel septindš semes-fargi, kahdi 220 jaw
nekti, eeradahš mineš sahle, no tahdeem wirsneekem maditi.
Sahle ee-eedami wini tita no muhsika kohra ar spebleschonu
apswehtitati un tad wini apsehдахs pee teem preeksch schihs mal-
tites isrihsoreem gareem galdeem. Us katra weefa weetu bija
nollita salwzete, us turaš stuhreem bija trihs walodās drukahš:
„Rigas gwardija saweem kara-beedreem („Рижская гвардия но-
вообранная,“ „die Rigger Stadtgarde ihren jungen Waffenbrü-
dern“). Kad nu semes-fargi bagati isrihsotu maltiti bija bau-
dijuschī, tad pats zeenigs gubernatora kungs isfauza augstam Keisaram
wefelibas, pee kam walstis-dseefma tita no wifseem dseedata. Zeen. gu-
bernatora kungs laipnigi sarunajahš ar semes-fargeem, bet tad nu Lat-
weeschu walodu pats neprata, tad lahds is gwardijas wirsneekem, kas
Latweeschu walodu skatori faprata, winam pee tam bija par-
tuku. — No tahm daschabahm runahm un wefelibahm, kas tita
isfautas, sehē tilai peeminesim tahš, kas Latweeschu walodā tita
turetās. Wapreekschu zeen. W. Feldta kungs runaja, sawā runā
ar firnigeem wahrdem peeminedams eesautto semes-fargu teh-
wus un mahšes, no tureem sahdi ar saweem dehleem bija lihdi
atnahfuschī, un tad zeenigs runatajs nowehleja, lai katrs semes-
fargs sweiks un wefels mahja pahrnahstu. Dhtra runa Latwee-
schu walodā bija no schihs lapas redatora, Ernst Plātes, kas
ar ihseem wahrdem jaunohš semes-fargus, Latweeschus, usru-
nadams fozija:

„Tautas dehli! „Tehwu-semei geuhti laili, dehleem janahht
palihgā.“ Schis breshis atnahzis. Swebis breshis atnahzis,
tur muhsu mihtotais Semes-tehws sa-ajzina sawas leelas walstis
buhšigohš dehšus, neween preeksch tehwijās aistahweschanas,
bet ari preeksch kristigu kauschu atswabinaschanas no Turku war-
mahzibas un lohpibas.

Semes-tehws aijnajis un preeta pilni fanahfuschī buhschigee
tautas dehli, katrā breshi buhdami gatami, lihdi beidsamat ašnu
lahstai zihnitees preeksch Keisara un tehwijās, zihnitees preeksch
tizibas un swabadibas.

Wu lai schehligais Deems juhfu zetūs paschir! Wu tad eitat,
juhš buhschigee tautas dehli, fwehta tehwijās deenahst! Eitat un
ispildat muhsu augsta kunga un Keisara prahtu! Palkohfjat
muhsu mihtotam Semes-tehwam ispildihht un safneegt augsto

Sludinaschanas.

Zeen. publikai

zaur scho laipni sinoju, ka tagad dshwoju

Kauf-eelä Nr. 8.

Kunas-fundas preeksch pufd. no pulst. 10 libb 2
12 un pehz pufd. no pulst. 3 libb 4.

Fr. Weber,

sohbu-ahrste.

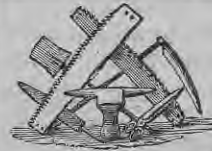
Tagad es dshwoju wilschetas **Kalku-eelä**, **Waltina** namä Nr. 6, fehla weenu trepi augsti.

N. Webers,

hofgerichtes un rathes adwokatš. 3

Dr. N. Panin

polizejas ahrste 2
dshwo Peterb. Ahr-Rigä Dshrawu-eelä Nr. 19.

J. Bürgermeisterra

tehraudu-leetu bohde Rigä

pee rathuscha us stubra, lura drihs jaw fimts gadus pastahw.

Sameem zeen. **kundehtn, buhwmaneem un buhw-kungeem** par laipnu **cewehroschannu**.

Tä ta man pascham tagad ir sawa **atfleghu-kaltuwe**, man ir **eespehjams**, katra schai darba preekschä nahdamu leetu, ka: **cekafamabs, speedeju un flehshu-atfleghas** katra leelumä, **durwju** un **lohgu-apstunus**, **lohgu enges. fkruhwes, federes u. t. pr.** taifni no lehgera jeh us **pastelleschannu** wihschafä laika par ihsti lehtahm zenahm pahrdohht.

Gebrankschannas-weetu

ar stadi, wahguß un istabu weeseem preeksch no-meschanahs (hes dshreenu pahrdohschannas) isihre

Albert Drescher, 1

Jelgawas Ahr-Rigä leelä-eelä Nr. 4.

Irenteschana.

Scheimar muishinas seme, us Lubabnes leelzela 6 werstes no Rigas, kas fastahw ij **90 pnhraw.** plawu un **16 pnhraw. tihnum**, ir no jauna gada **isrentejama**. Tumasas sinas turpat pee muishas ihpashneeka. 2

No Jurgeem 1878. g. tiks ta pee **Waltas kreises Gulbenes draudses, Stahmeres** muishas peederiga **pumuischa Konstanzenhof** ar **350 pnhrawetahm tihruna-semes** us renti isdohsta. Tumasas sinas dabujamas pee **VII. Behsu draudses teetas lunga J. Gachtgens,** Mählumuischä.

Skultë ir diwi leeli ahbotu-dahrñi preeksch fai gada isrentejami. Mähstalas sinas turpat muishas-pahrwaldiba.

Latwißkas karabildes

no tagabeja sara, lä ari latwißki kalenderi us 1878. gadu dabujami **J. C. C. Kapteina** grabmatu pahrdohstahwä, Gelfsch-Rigas leelajä **Kaleju-eelä Nr. 4.**

Linu- un pakulu-dshijas

wißd nimumuds teel pahrdohstas

B. Eugen Schnafenburga

kantohri Rigä,

leelä Wils-eelä N 1, preti birschas namam.

Lauschulekhis.

Dshrais literariski-praktiskas birgeru-fabeedribas **lauschu-kehkis** Bahrdangawä leelä **Lehger-eelä N 34**, tiks tamdeht, ka schai wißem par labu etatistika fehki tik maj laudis nah elst, it ihpashä pa seemas mehnefcheem.

1. September seh. g. flehgtš.

Sa buhtu labdas praifschannas no schi ohtra lehla, tab tahs ir jaw preeksch flehghannas-termira ja-usdohd. **Literariski-praktiskas birgeru-fabeedribas lauschu-kehku pahrwaldibas padohme.**

Preeksch

Walmeeeras un tahs apfahrtnes.

5 proz. prehnitiu biletu apdrohschannaschannu pret islohfschannu (amortisacijuu) usnemabs **Walmeeerä**

Julius S. Prabh.

Sifschnu pagastam, Gaujenes draudse, waijaga fshohlotaja.

Schis weetas gribetaji ar sawahm leezibahm lai peeteizahs pee Sifschnu pagasta walbidas libb 5. September seh. g.

Sifschnu pagasta walbidä, tai 31. Juli 1877. Pagasta wejalais: **J. Deimann.**

Weena meita

mar weetu dabuht labda masä familija pee weegleem darbeem. Japeeteizahs **Gelfsch-Rigä** leelä **Kaleju-eelä Nr. 57**, 2 trepi augschä.

Gohdigas jaunās meitas,

wezumä no 14 libb 17 gadeem, atrohð labu weetu **W. F. Häckera** grabmatu drukatawä **Dohmes gangi.**

Puifis, kas nedser,

atrohd pastahwigu weetu pee **Alfred Rasch**, leelä **Sumprawu-eelä Nr. 4.**

Kutsheris un 2 mescha-sargi

war tuhliit weetu dabuht stimuldās **Saunā-muifschä.**

Leel-Salazes (Salis) dr. fshohlotajs melle palihgu-fshohlotaju.

Ras to weetu grib peenemt, lai peeteizahs libb 1mo September seh. g. turpat pee dr. **fshohlotaja.** 2

Jauni Latweeschu

teel pensionā peenemti labda mahzifschannas weelä, lura mahza trihs pee mahzitas lahntas peederigi ofsheeri un teel mahziba sagatawoti preeksch **Nikolai inscheneeru-** un **Michaël artilerijas junteru-fshohlahm**, lä ari preeksch wißahm zitamh sematahm **kawa-fshohlahm**. 3. kategorijas (schkiras) jawmakneeki war ari preeksch ekhamena junteru fshohla 2 libb 3 mehnefchu laika gruntigi tik sagatawoti. Mähstalas sinas dabujamas **Gemi plates I. dshu-namä.**

Sehns,

14 libb 15 gadus wezš, tam patikohts par **wih-nuschweesu ismahzitees**, war peeteitres **Gelfsch-Rigas** masä **Saun-eelä Nr. 1**, wihnusi.

Mahzefflis no semehm

ar labahm leezibas-fshimehm, kas klaidri faprotht **Lattweeschu** un **Leischu** walobu, war peeteitres pee

S. Segold,

linu-andelmanis Jelgawas Ahr-Rigä us **Wausflas** leelzela Nr. 27. 3

Jaunas meitas, kas schuhichannu un greefchannu grib mahzitees, war peeteitres **Lehtabafafarmu-eelä Nr. 7**, 3 trepes augschä.

Mohres dshrawās, Nitaures draudse teel wadmala pehz **Wahzfemes** jaunafahs eeriktes welta un prefeta. 3

Behjis.

Beedreem un beedrenehm par sinu: **28. August p. 8. wakari,**

pufu-balle.

(Sr wehlejams, ka danzotaji — fungi — ja eespehjams tumshi gehrufsches buhtu.) **J. L. S. beedrenu komiteja.**

Pasudis ir feltä medatons ar baltu peshli un maseem **brikanteem**, tani atkadahs diwi portrejas. Teel lohgtis to pret labu pateizibas-aku noboht leelä **Alexander-eelä Nr. 95 von Grimm** leelmahtes namä.

Ro jenures arwehtetht. Rigä, 12. August 1877.

Eslehtis un dabujams pee **Sifschnu** un **grabmatu-wilzelaja Gemi plates**. Rigä, pee **Webers** dshinjas.

Ro polizejas arwehtetht.

Widemes komiteja preeksch eewainoiu un flimu kara-wihru kohpshanas riter-nama zaur scho ar sijnigato pajim apliezina, ta no 18. Jult sch. g. lishof schahdas dahwanas faehmuse:

I. Lishof 15. Juli bija, bes we-schah un saishkeem cenah-luschf 11,791 r. 77 k.

II. No schi laifa fahloht ir lahlat eemalfahs:
No weenas fahrschu-parijas Misl-grahwi 12. Juni preeksch farkana kusta 10 r. — k.
No Burtneeku dsedajsh-beebribas 40 " — "
No Luter-muischas pagasta 15 " — "
Zaur basnijas-preekschneetu von Selmerfen lungu fahlschjums Wi-landes-Roppo-draufse 514 " — "
Zaur Tritates basnijas preekschneetu baronu Campenhauzen leelungu:
No pils Tritates muischas 20 " — "
No Leepes muischas 10 " — "
No Jaun-Brengula muischas 30 " — "
No Wihzerna muischas 17 " 75 "
No kahda kuhmweitera is Kursemes Zaur Two Nigas-draufses-teetu tureenah pagasta-wezato kollette Zaur Muisches basnijas-preeksch. baron Aleksander von Wolff leel. : No Muisches-Seltra muischah dr. muischahm un pagasteem, bes Si-ses m. pagasta. 332 " 63 "

Zaur no deenesta at-stahuschohs wardi-jas ritmeisteri R. von Grote k.:
No Karoles un Nebs-berga muischas un semneekem. 295 r. — k.
No Kaweres muisch. un semneekem, We-rowsch apr. 288 " 20 " 583 " 20 "

No mahj. Kottermund k. no Ni-lanes w., tuu siarwa 80 rbl. zaur fahbu no fahlotata isrihlotu isfahschjanu 116 " 22 "

No S. C. preeksch linina pilscha-nas preeksch teem sabateem win-puf Donawas 15 " — "
No Nigas dischleu-amata un bish-leru beebribas preeksch kritusho la-reiwju atwainem un bahrineem 100 " — "

Kohpa 13,702 r. 2 k.

III. Lectas ir nobohs:

No 2tras Nigas drandses-teefas Namas-muischa: us 2 Mitareeschu wafumeem 2 hukawi 9 pohdi 5 mahz. weichas un saishchu, no Mitarees pagasta 1 patu uudeka un saishchu.

IV. No schijn jumahn ir lishof 15. Jult sch. g. ischohs 7252 r. 80 k.

23. Jult. Grundamu fuginetku glahschana-becoribas mic-waldibat preeksch us uhdeneem kritusho ta-rewju atwainem un bahrineem 1000 r. — k.
nojuhshchanas malsa 2 " 50 " 1002 " 50 "

25. Jult. Par studinajumeem awijes. 8 " 42 "

Ishohschanas kohpa 8263 r. 72 k.

Ta tad atlikums fahdrā nauā 28. Jult

5488 rbl. 30 kap.

V. Schijs komitejas fauemschanas-leezida no 15. Jult sch. g. apafsch pult. III. ir 120 pahru wilmatnu jeku zaur mifechanohs tā no Mahpils muischas bohst eeshmeit, tas bija no Mahpils semneekem peeneft.

Nigā riter-namā, lai 28. Jult 1877.

Studinaschanas.

Widemes komitejas preeksch eewainoto un flimo kareiwju kohpshanas wahra:
Nesfideeredams landrahts: Richard baron Wolff.

Kaufsi- mineral-
jas uhdenus

un
Kreewijas ishtohs
Kefaru-wihnus

peedahwa pehz zenu-rakhitaja
C. W. Schweinfurth,
preti birschai. 3

1875ta un 1876. gada

Bairijas apinus

pahredoht no lehgera par isht lechahm zenahm
Max Fischelein,
leela Pils-eele Nr. 18. 3

Kownas gubernā, Nowoaleksandrowskas aprinki us Kursemes kohbeschahm, Katsichka muischa, peederiga grasam Tischenhausenam, itis no 11ta April 1878ta gada isrenctas tahdas 13 lohpu-muischas un profiti:

	Semes dandsums		Seemas sehja		Ganibu dandsums		Atahkums no		Sopafah
	desetinās.	pubrawectās.	desetinās.	pubrawectās.	desetinās.	desetinās.	bhellsz. werstis.	labumi.	
Julijanowa pufmuischa	120	46	60	14					
Stomehni	240 ^{2/3}	99 ^{1/2}	40	5					
Wifokidwor	240	124	200	20					
Widerowshschifina	110	68	100	17					
Lufschitt	286 ^{1/3}	145 ^{1/2}	100	13					
Ignatino	139 ^{2/3}	70	100	11					
Drufja	343 ^{1/3}	202	250	25					brantushis
Dofshle	151	81	13 ^{1/2}	15					
Lafche	197 ^{1/2}	88	10 ^{1/2}	15					
Strohischki	320	159	120	11					
Lchwischki	210 ^{2/3}	117	60	16					
Komsch	333 ^{1/3}	151 ^{1/2}	150	12					
Petrashischki	106	55 ^{1/2}	20	90.					

Nolshgumms war dabuht sinahst pee Katsichki muischas pahrawaldibas, kas atrohdahs tahdas 12 werstes no Abeli dielsh-zeta stanzijas. 3

Kohla- un lupatu-papi

un wisas grabmatu-sehjeju leetas peedahwa J. Reuerlebera rakstamu- un sihnejamo-leetu kohde Gelsch-Nigā Kalku-eele Nr. 9 preti S. Skerta Angl. tehrauda-leetu kohdei.

Kaufsijas magasibne
Jauna-eele № 19, preti Doh-mes gangim
peedahwa to no jauna dabulo fuh-tijumu par derigu atshito ishto Per-fijas blaju- un blafschu-pulweri, tā art ishtahs Perifijas sihda-drah-nas, lafatns, rihta swahrtus (Schlafrode), delus, wilnainas drahnas un dafshas zitas prezes.
M. D. Saralow.

Brahli Kamarin,

weena bohde Gelsch-Nigā Kister-eele Nr 17 un shtra bohde pretim rahuscham us stuhra peedahwa wifem pahshameem, draugeem un an-delmaneem ishti lehti zularn, tehin, kafesu un labus Maikawas miltus. Tad wehl preeksch wilnas, sihda- un dshu pehrweichanas peedah-wajam foshenile pehwi un foshenile-salwi, antinu, schidru un fajsu farkana, rosa, sakā un silā, slum-fahles (indigo), pifu pehwi, sil-afueni (Blaustein), Kaffias-bruhon un wisas zitas pehrwes ar wajadshgo pamahzishchanu tā ja-bruhke, Angleschu un Hollandeschu peena-pulweri, Korneburgas lohpu-pulweri un weselebas-bal-fann, tikwera drapes, petrolenu wahtes un bleka kannas, seepu-fahles un dafshadas mah-lern-pehrwes, laku un firnisu. 1

Jauna mahja

us kahdas 400 kwadrat-asu leelas gruntis, atrohdahs Maikawas Abt-Nigā, ir par to nenodgingamo zenu no 3700 rbl. ar 700 rbl. eemafju pahredohtama. Tee, kam pahlihs scho mahju pirkt, teel luhgti, lai sawas pilnigas adreses nodoho Grust Plates tunga driku-namā pee Pehtera basnijas. 1

Masa muischa, ishpetri wersti no Nigas itia labahm plawahm, 40 puhrawectahm tih-ruma-semes, dahru, ganibahm u. t. pr. teel (waj ar wifu wajadshgo fainmeezibas-inwentaru jeb art bes inwentaru) deht gruntis kunga atshelofshanas uf ahfjemi, waj no Mitekeem sch. g. jeb ar no Sur-geem u. g. uf sehdeem gadem uf renti isdohra. Luwafas stuas ir dabujamas Schwarz-muischa pee Kishchu-efera. 1

7 Lühra un Jimmerthala 7
leelafais Frachjums

ſchujamu maſchinu,

Rigā, leelā Smilſchu-eelā Nr. 7.

ſchujamas maſhines preeſch ſtrohdereem, turpneeſeem, ſedleneeſeem, zepurneeſeem un preeſch familijas-bruhkes iſ tahm ſlawenatahm fabrikahm.

Kā **gluſchi jaunās un iſti derigas** ſtrohderu-maſhines, ar kaſjahm un roſtahm dſenamas, ir pee mums dabujamas ar patenteeretu ſpobles eetaiſſſchānu, taſ wehl iſhdi ſchim naw biſis.

Par wiſahm maſchinahm mehſ wairaf gaduſ pilnigi galwojam un peeſuhtam beſ maſkaſ uſ pageh-reſchānu zemu-rahditajuſ ar bildehm un dohdam katram pirzejam pamahziſchānu wiſa walodā druktatu iſhdi.

Biegler un beedris

Rigā, leelā Biſs-eelā Nr. 19
pahrdohd augſtgrahdiguſ un praſtuſ

ſuperfoſtatuſ,

kaulu- un kaſi-mehſluſ

ſem

Rigāſ politechnika iſmekle- ſchānaſ ſtanzijaſ kontroleſ,

taſ pirzeem no wairaf neka 3 birkaſu beſ maſkaſ pietto preeſchu prohwī analiſeere (pahrebauda).

No manāſ ſelgawaſ Ahr-Rigā, (Bahrdangawā) III. kwartalā Tohmatalnā ſem poliſzejaſ Nr. 49 at-rohnamaſ fabrika grunteſ eſmu nodohmajis to pee Baufkaſ ſchoſejaſ un Wehjdſtrawu-eelā atrohnamaſ gruntegabatu no kaſdahm 9000 kwadratu aſim pahrdohd waj wiſu jeb pa datahm. Pirzeji war pahre to haſtataſ ſinaſ dabuht manā fabrika kan-toht jeb Genſi Plateſ I. briku namā.

Jurgumuiſcha (pee Zehſim)

labſ kweeſchu-aluſ, weſelāſ un puſmuſzāſ, dabujamſ.

Daru ſinamu, ka tagad Ohgreſ dſtrawāſ jaunāſ patent weltawaſ atrohdaſ, kur wadmalu iſhā taika glihti ſawel. G. Keeping.

R. Garrett un dehla

atwehriſ 1778.

wiſuweſalaſ fabrikaſ Anglija preeſch ſauſſaimtee-ziſaſ maſchinehm, peedahwa ſawaſ ſlawenaſ

lokomobileſ

un

damſſulamaſ-maſhineſ

wiſadōſ ſeelumōſ no 4 iſhdi 10 ſirgu-ſpehta. Wiſu-abaſee nolihgunt.

Wiſiweenigaiſ Frachjums

pee

F. W. Grahmann, Rigā,

Nikolai-eelā blatuſ Strehlneeku dahſam, preti ga-ſeſ fabrikim.

Superfoſtatu,

labu fauſu prezi ſtiſprāſ kulēſ pahrdohd par lehtaſim zenahm

F. W. Grahmann,

Rigā Nikolai-eelā blatuſ Strehlneeku-dahſam.

„Champion“

plaujamahſ-maſhineſ,

ar kurahm Wiſſemē, Kurſemē un Igauniſā wairaf neka 120 maſchāſ ſtrahda un kuraſ pee wahra war peeſaukt, Klai-tona loſtomobileſ un kulamaſ-maſhineſ.

P. van Dyk, Rigā.

ſem Rigāſ politechnikaſ iſmekleſchānaſ-ſtanzijaſ kontroleſ pahrdohd par iſhti lehtaſim zenahm

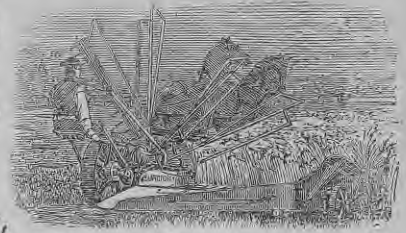
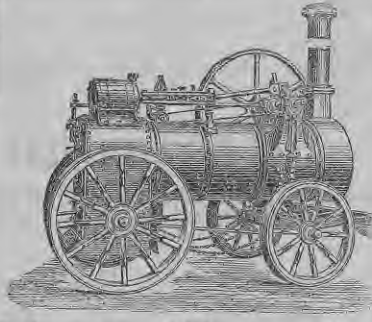
augſtgrahdiguſ ſuperfoſtatuſ

iſ Stoſholmeſ ſuperfoſtatu-fabrika

Herm. Stieda, Rigā Marſtal-eelā Nr. 24.

Arſluſ

no
koſta un dſeſeſ,
kā:
Adlera,
Hohenſheima,
Angleeſchu u. Sweeden,

„Buſeie“

Amerikaneſchu ſah-
leſ un labibaſ-plau-
jama maſchine,

kulamaſ-maſhineſ ar ſtiſtehm un ſtejeem, **labibaſ-tihrijamaſ** un **eſſetu-maſhineſ**, Ruſton Proktora loſtomobileſ un kulamaſ maſhineſ pahrdohd

Biegler un beedriſ,

Rigā, leelā Biſs-eelā Nr. 19.

Sinder-eelā Nr. 17, Ruēka namā.

Baure ſcho laipni ſinōjam, ka eſam tai 27. Sanwari ſch. g. atwehriſchi preeſch ſawa

tabakaſ-, papiroſu- u. zigaru-fabrika

iſſtrahdajumeem ſchē Rigā pahrdohſchānaſ wreetu. ſcho muſſu boſht ſaweem zeen. anbeleſ-draugeem un zeen. publiſai uſ to labala eeteiſdama, luhoſam, to iſhdi ſchim mums dahwatu uſtiſibu ari ſchāi jaunā wreētā paſtahwigi uſtweht. Ar zeeniſchānu

A. N. Dogdanow un beedriſ,

Peterburgā.

Sinder-eelā Nr. 17. Ruēka namā.

No zenſureſ atwehleihtſ. Rigā, 12. Auguſt 1877.

Drilehtſ un dabujamſ pee biſſchu- un grahmatu-driktatoja Genſi Plateſ, Rigā, pee Beſtera baſniſzāſ.

No poliſzejaſ atwehleihtſ.

Adelheide,

Juhras laupitaja meita.

Buhs jaw daudi simtu gadu pagahjuschi, kad breefmigi uhdens-pluhdi Schleswigas wakar-pusi pahrupludha un leelu semes-gabalu ar daudi tuhstosch zilwekeem juhras wilnds nogremdeja. Til reti mast semes-gabalini wehl atlikahs, kuras tagad par „Seemel-Frihsu falahm“ nosauz. Bet teem nabaga laudim, kuzi us schim falahm no uhdens nebija tikufchi apribti, negribejajs wairs tahdas breefmās dshwoht. Wini atstahja schibs no uhdens nopohstitas falas un usmekleja drohschalas dshwes weetas us zeetu semi. Tāhs atstah-tas, weentuligas falinas tika tagad no juhras-laupitajeem usmekletas un apdshwotas. Kad leelas wehtras juhras uhde-nus par augsteem uhdens kalneem pahrtwehrtija, tad wini ar fawahm masahm laiwinahm bes kahdahm bailehm pa juhru wasajahs, breefmās buhdameem kugeem uskrisdami un winus aplaupidami. Zil afinis netika tur isleetas, zil newaimigi lauti-tai tur nekuiwa nokauti! —

Uj weenas no schim falahm, kuru par „Silt“ nosauz, bija nometees kahds lohti isweizigs un gudrs laupitajs. Sa-linas paschā seemel galā bij winfch stipru apalu atmins-tohni lizis buhweht, kuzā til zaur fepenahm durwim eefschā tikt wareja. Schis juhras laupitajs ar faweem palihgeem bija afinskahrigals un drohschals, neta wisi ziti tai apgabala. Pat stipreem kara-kugeem wini usbruka, tohs laupidami un laudis nokaudami. Neweenam nebij wehl isdewees to pahrgalwigo laupitaju uswareht. Daudsreis, kad wini gubstija, winfch bija no kara-kugeem tā eeflehgtis, ka katriis dohmaja, ka nu wairs ne-isbehgs; bet paschā pehdigā azumiekti, kad winam waijadseja tikt fakertam, ne-isprohtamā wihse winfch no fawu eenaidneeku widus bija nosudis. Drihs ween usbruka winfch no zitas puses faweem pakaldsinejeem un nopohstija wina kugus weenu palat ohtra. — Neweens nesinaja scha laupitaja wahrdu; neweens nesinaja, no kureenes winfch bij nahzis. Neta kahds bij wini redsejis; un ja ar kahds wini dabuja redseht, tad tam waijadseja us nahwi sagatawotees, jo bee ta laupitaja newareja schehlastibu atrasti. — Behz daschu kugineeku stahstschanas bij sinans, ka winfch lohti garfch esohht, ar bahu gihmi un melneem, gareem mateem. Wina kugis bij ari melnē, ar melnahm plagahm un sehgelehm pufch-lohts. Tadeht nu tika winfch no juhras-braujejeem par melno laupitaju nosaukts, un katriis fargajahs winam kumumā nahht. Winfch bija kugineeteem leelaks eenaidneeks, neta niknis negais un breefmigas aklas.

Par scho laupitaju bija laudis daschadas teikas ispaustas. Bet jo brihnischligaki bij kahda swejneeka stahsti, kusch miknā sturmes laika lihds tam noslehpumu pilnam laupitaja tohnim bij nobrauzis un pat tahs apflehtas durwis usgahjis. Zi kahda lohga, kusch augsti tohna galā atradahs, winfch bija ne-issakami jaukas un mihligas skanas fadsirdejis. Kahda feeweefcha balis dseedaja tit behdigas un firdi kustinadamas dseefminas, ka muhju swejneeks kā apstulbohitis us weetas palika stahwoht un us jaukas dseefminas skanahm klauhsjahs. Par walti winfch flatiyahs us augfchu, gribedams to flaito dseedataju eeraudsiht, wina aqs nelo neredseja. Behdigs winfch kahpa fawā laiwina un aireja us fawu semi atpakat. De nu winfch istahstija fawejeem, to bija peedshwojis un ap-

nehmahs meerā nebuht, kamehr winfch to jauru dseedataju buhs dabujis redseht un is laupitaju pils fawā mahjā lai-migi nonehs. Jaw ohtra rihā winfch fataisjahs us draufschanu. Daudi afaras pawadija wini lihds juhmalu, kur winfch firdi kustinahs no fawejeem atwadijahs un tad behdigi us laupitaju falas pusi aireja. „Til weenas skanas deht no winas mutes, gribu es tuhstosch-kahrt nahwe dohtees!“ tee bija wina atwadischanahs wahrdi bijusch. — Mihlestibas deht winfch bija femi nahwei upurejis, jo atpakat winfch naw muhscham wairs nahzis. — Kā tika stahstihis, tad kahds no wina draugeem esohht redsejis, ka melnais juhras laupitajs wina laiwina esohht uskritis un wini paschu bes schehlastibas nokahwis. No ta laika neweenam nenahja wairs prahtā, to noslehpumu pilnu laupitaju tohni apmekleht.

Bija sturmiga Nowembera mehnescha deena, kad kahds Danzigas kaufmana kugis, kusch no Amsterdamas ar bagatigu lahdiu nahja, no leelas wehtras us Schleswigas pusi tika nodsihts. Ta kuga wahrds bija „Swehta Anna.“ Bes kap-teina un matroscheem atradahs us wini wehl ta kaufmana dehts, kuzam tas kugis peedereja; schim bija Meinhardis Zim-sens wahrda, un wareja buht kahdus diwidesmit gadus wezs. Winfch bija flaitis un mihligs jaunellis. Wina tehws bija bagats kohpmanis Danzigas pilsehtā un bija lizis fawus peezus dehlus augsti sflohloht. Meinhardis bija tas jaunakais no wineem. Winam prahts dshahs pehz sinatnibahm un tamdeht ween winfch bija to zeloschānu us Amsterdamu eefah-zis. Daudsreis winfch israhdijahs us juhru lohti drohschs un gudrs, ja, pats kapteins nebij isweizigals par wini.

Ari us skunstes darbeem bij Meinhardam leela patikschana, un kamehr kapteins ar matroscheem pret wehju un witneem zihnijahs, kugi us ristikgu zelu gribedami uswest, Meinhardis sehdeja meerigi fawā ruhmiģā kajitē, kuru ari kapteins pats apdshwoja, un nopuhlejahs usihtigi kahdu jauku bildi apfla-tidams, kuru winfch Amsterdamā bij dabujis.

Ta bilde, no kahda flawena Zialeeschu mahlbera taifta, israhdija mihlestibas un flaituma dewekti, kuzā apbrihnojama flaituma is fileem juhras wilnischeem ahra isjelahs. — Mein-hardis neweenu azi nenogreesa no tahs flaitas feeweetes; winfch newareja nozeetes ne-apbrihnojis winas jauku gihmi, winas debeschligas azis un winas mihli smaididamas luhpas; nepasihstamas un nesaprohtamas juhtas fagrahba wina firdi un winfch fapnoja, wisu zitu aismirdams, no tahs laimigas stundinas, kur ari winfch reis kahdu flaitu, schai deweklei lihdsigu meiteni aplampt warefchoht un pirmahs mihlestibas juhtas winas debeschligas astinas baidischoht.

Bet ilgi winfch nedabuja tahds fapnds sehdeht. Kajites durwis atwehrahs un kapteins ar stipru balsi fawā fawā jauna lunga wahrdu. „Atstahjeetes tal no fawahm doh-mahm,“ winfch fazijs. „leezeet fawu jauko bildi pee malas, un sagatawojeetes zitu to apflatihht, kas gan til jauks ne-buhs, kā ta fmaidoscha feeweete. Nahzeet man lihds us kuga augfchu.

Istrauzehis zaur kapteina wahrdeem, Meinhardis flatiyahs kapteinam azis, it kā gribedams fawas dohmas no mihlesti-bas fargahht. Tad winfch zehlahs augfchā, eetina fawu jauko

bildi kahda drehbè un aishahsa wina tad usmanigi aij kahdahm abdas fikfnahm, kuras pee fuga feenas bij preefikas. Jaw fadsirdeja winfch atkal kapteina swarigohs fohsus, kurfch pehz wina atkal nahza, kad winfch kajiti atstahja un uf fuga grihdu nonahza. —

Til ko winfch bija usnahzis, kad kapteins wina rohlu fahkera un wina lihds fuga malai noweda. Ur pazeltu rohlu winfch rahdija par putodameem wilneem uf rihta pusi fazidams: „Skataitees, Meinharda fungs, tur, fur tahtlòs rihtòs debefs ar juhru faweenojahs.“ Usmanigi Meinharda luhloja uf to apstihmeto pusi. Gaischee faules stari apstihdeja to besgaligu juhreas tufnesi, tà ka aqs driht ween winam apschibeja un winfch wairak nelo neredseja, kà putodamus wilnus, kuxi faules gaischumà spigukojahs.

„Es zitu neto neredseju,“ winfch fazija, „kà til nemeerigu juhru, kahdu es jaw dands reis efmu redsejis un kura mums nelahdas breefmas newar padariht. Es newaru dohmaht, kà fchis neeka wehisch waretu juhs nemeerigu dariht, tamdeht fakat man, ko juhs efat juhra eeraudstijusch!“ —

„Ta skaita bilde ir juhru azis apstulbojuse,“ kapteins fazija, „jo zitadi juhs buhtut wairak ko redsejusch, neta putodamu juhru. Skataitees wehl reis uf rihteem.“

Ur leelu usmanibu Meinharda skatijahs wehl reis pret rihteem. Pehdigi wina aqs palika uf kahdu neslaidri spihdedamu strihpu stahwoht. „Ja es nemaldohs,“ winfch fazija, „tad redsu es semi. Bet tamdeht tad jums par to ir tà jabihstahs? Waj tad fchini apgabala ir fellumi un kintis, kuras juhreas-branzejeem war skahdigas buht?“

„Atmohskaites taf no faweeem fapneem,“ kapteins teiza, „to taf jums pascheem wajadseja fapraht, kà ta seme, kuru mehß redsam, zits nelas newar buht, kà weena no tahm Frijhu salahm; juhs sinat, kà tur tas warenais juhreas laupitajs dshwo, kuru par melno laupitaju nosauz; juhs sinat, kà pee wina schelastibas naw; juhs sinat, kà winfch latru fugi usmekle, kurfch wina tuwumà nahk, un — juhs sinat ari, kà tas fugis tad ir pasudis, lai ari winfch waj nesin zil stipris buhtu bijis. Tadeht es dohmaju, ja Deems mums nepalihds, tad fchi deena war driht ween ta pehdiga mums wifceem schai pasaulè buht, jo tas juhreas laupitajs naw wehl neweenu zilweku dshwu atstahjis, kuru winfch ir dabujis redseht. Wina sohbins, jeb wina warenais jirwis beidsa to nelaimigo dshwibu. — Tapat ari wina palihgi ir tihri welni zilweka isskatà. Wairak newaru es jums nelo teikt, jaunais fungs, un manis deht warat juhs tagad atkal fawà kajitè eet un jauko bildi skatidami no mihlestibas fapnoht, kamehr melna laupitaja sohbins juhs atkal mohdinahs!“

Schohs wahrdus fazijis kapteins greelahs aplahrt un gribeja prohjam eet; bet Meinharda fahkera wina aij rohkas un tureja zeeti. „Peedohdat, wezais draugs,“ winfch fazija mihligi. „Juhru wahrdi ir wifus manus fapnus aishimusch; tagad fapnohtu it labi, kahdas breefmas mums preefschà stahw un es dohmaju, kà buhs labi, kad mehß uf preti-tureschanohs fagatawojamees.“

„Jums ir laba duhscha,“ kapteins atteiza, „un uf kaufchanohs efat ari juhs labi mahziti, tà kà rets kahds pret juhru sohbinu war pastahweht, un tamdeht juhs warbuht dohmajat, kà to melno laupitaju uswareht buhs neeka leeta un spehle ween; bet juhs efat wihluschees, jo pret wina newar

ne pat tas duhschigakais zilweks pasaulè pastahweht, jo winfch laujahs ar melna spehku un draudsbu.“ —

„Schoreis juhs netaisni no manis dohmajat,“ Meinharda atbildeja, „pahrgalwigs ne-efmu es nemulscham bijis un negribu kahds ari buht. Es negribu ari stapraks islittees, kà tas laupitajs. Bet ja winfch teefscham mums wirsu nahktu, tad grihu es aridsan kà wihrs winam preti stahtees un lihds nahwei zihnitees.“

„Sinams,“ kapteins teiza, „tas ir ari tas weenigais, ko mehß waram dariht, un to mehß ari katis darihim!“ —

Kamehr kapteins ar Meinhardu wehl runaja, fazehlahs warens wehisch un tumfchi debefchi uslahpa no wakara pufes gar augsto debefs welwi. Juhra fahla nitni krahkt un faule tifa no debefcheem aplahta, tà ka gluschi tumfchs palika. Te uf reis tifa wifs tumfchums par gaischu deenu pahwehrtihte, bailigs sibina stars lausahs zaur tumfcheem debefcheem lihds pat juhreas uhdens speegelim. Tai paschà brihdi ari atskaneja warens pehrkone spehreens, tà ka fuga masti brifschkehht sahja. Leelas bailes jagrahba tagad wifus, kas uf fuga atradahs. Atkal sibens tumfibu par gaismu pahwehrtija, atkal pehrkone spehreens tumfchi atskaneja, bet jo leelakas bailes padarija wifceem, kas wirs fuga deka stahweja, naktis waktneeka balfs fuga masti galà. Til ko pehrkons bij noruhzis, kad winfch stiprà balfi fauza: „Mihla pufe melns fugis redsams!“

Kà apstulboti wif stahweja fchohs wahrdus dshredjusch wif fuga grihdas; neweens newareja wair neweenu wahrdunahkt, kamehr pehdigi kapiteins lehni issauza: „Mehß esam pasudusch!“

Meinharda turpreti fanehna duhschu un drohschi pa fuga wirsu staigadams stiprà balfi fazija: „Turesimees pretim lihds nahwei; apbrunosimees ar faweeem schkehpeem un israhdisimees kà wihri, kam bailes no negaisa un kaufchanas naw.“

Wina wahrdi eedrohschinaja wifus matroschus.

Katis kehrahß pee eerohscheem un driht ween bija wif pehz kahetas nostahdijuschees uf kaufchanohs gatawi.

Tumfiba ne-atlahwa wineem laupitaju fugi apluhsoht. Til tad, kad sibens wifu gaismà pahwehrtija, wini dabuja breefmigo laupitaja fugi pamaniht, kurfch arween wairak wineem tuwojahs. — Sibens fahla arween retali sibinaht, tà ka muhsu kugineeki mas ween ko no eenaidneeka wareja manihkt. Katru azumirkli wareja laupitajs wineem usbrukt, bes kà wini buhtu warejusch to manihkt.

Baitu pilnas stundas pagahja. Til ko sibena gaischums atstihdeja, wif muhsu kugineeki skatijahs uf rihta pusi, dohmadami, kad tas breefmigais laupitajs wineem paslepeni newuskriht un winus bes schelastibas nenokauz.

Kapteinis un Meinharda stahweja pee leela masti; retu kahdu wahrdunahkt runaja wini weens ar ohtu, jo ari wineem bij bailes no ta, kas latru azumirkli wareja notikt. Kapteins, kohli stipris un garfch zilweks, bij smagu kaufchanahs jirwi rohla fanehmis. un aurdeja dufmigus lahdeschanas wahrdus pret laupitajeem, kuxi weenumehr wineem tuwojahs. Meinharda stahweja meerigi un drohschi un skatijahs ar leelu usmanibu uf rihta pusi, neweenu sibena gaischumu nepamefams.

Bet wifa fchi usmaniba nebij nemas wajadstiga, jo peepeschi, kad weens gaischs sibena stars atkal atstihdeja un ar schauschaligu gaischumu wifu tumfu apgaismoja, atskaneja dands-

lahrtiga brehlfchana us muhsu juhrneeku fugi, kura is matroschu mutehm nahja.

Netahlu wairs no wineem wareja to melno laupitaju fugi faredseht. Strahdijahs, it ka wiafch us kahda angsta wilna wirfgalu schuhpojachs, it ka kahds swehra putnis, kurfch fawam upurim grib ustrist.

Leelas ne-aprastamas bailes fagrahba wifus fuga laudis. Matroschi, kuri pat leelaka sturmes laikā nebij duhschu sandesfchi, bija tagad gluschi isbihjufchees, un ar bailibu wini gaidija us tahm leetahm, kas drihsunā wareja notift. Tumschā nakti, wirs krahldameem juhras wilneem ar neschehligako zilweku pasaulē us dshiwibu un nahwi lautees, ta ir leeta, kas wifu zeetako zilwela fredi wilnas mihlstunā war pahwehrest. Eā tas ari bija pee muhsu fugineekeem; turklahst wehl breefmiga wehtra winu breefmas wairoja.

Bat Meinhard's fajutahs no warenahm bailehm faremts, un tad tumscha matroschu brehlfchana wina aufis atskaneja, tad ween wehl wiafch fajuta, ka tahda buhschanā nebij ne muhscham eespehjams eenaidneekeem preti turetees.

„Kaptein,“ wiafch fajija us fawu ne wahrdu nerunadamu draugu, „wif muhsu eerohtfchi newarehs mums tahda buhschanā, ka meh's tagad efam, no muhsu eenaidneekeem glahbt, kuri nihaki ir ka lauwas un panteri. Es drohschi tizu, ka meh's pret winu nelo newaresim eespeht; no wineem isbehgt un ka muhsu fugi glahbt, ir ari ne-eespehjams; tamdeht mums jagahda, ka wifu masaf muhsu dshiwibas teel glahbtas. Wehl ir laik's, ka meh's laiwinās islezam un us behgshanu fataisamees, tad meh's juhrmalu waretum fasnuegt, tad buhtum glahbti. Bet drohschi un ahtri waijaga mums to dariht, jo zitadi mums tas ne muhscham ne-isdohfees!“

Kaptein's fahpigi atbildeja: „Es manu it labi, ka schini nelaimigā deenā wif's par pohstu mums isdohdahs. Sawu muhschu to es nebuhtu dohmajis, ka man wehl tas fawā laikā buhtu japeddshwo, ka man faw's mihlohts fugis ja-atstahj un ka saglim prohjam jabehg. — Bet — zitadi meh's tal newaram dariht. Juhfu padohms ir tas weenigais, to fapratigs zilwels tahda buhschanā war dohmaht. Jo kad laupitaji jaw pee mums buhs klahst nahfufchi, — kas jaw pehz weenas stundas war notift, — tad meh's wairs newaram glahbti tapt; weenā stundā war notift, ka muhsu wezais kungs Danzigā, fawu dehlu, fawus laudis, fawu fugi — ar wifu lahdiu pasaude. Taisfimees, ka wifu masaf meh's pafchi drihsunā prohjam teekam un wefeli paleekam.“

„Nu tad tuhlt pee darba!“ Meinhard's atbildeja; „nemat to leelo laiwu ar diwidesmit zilwekeem, un es kahpfchu ar teem ziteem tai masakā; un tad wif Deewa wahrda laidifimees no schih's breefmu weetas prohjam!“

Matroschi fanehma to pawehli ar preezigu prahtu, un kehrah's tuhlt pee darba, jo gaisch's sibina stars parahdija wineem, ka latru azumirlli melnais juhras laupitaj's winus wareja fasnuegt.

Leela laiwa tika pa preefchu juhrā nolaihta un kaptein's un diwidesmit matroschi kahpa eeschā. Drihs ween bij wini tumschā nakti pasudufchi. — Tagad lika Meinhard's ari fawu maso laiwinu juhrā nolaiht. — Jaw bija wif's fakahpufchi tai laiwinā un ari patlaban Meinhard's gribeja par fuga malu ar striki semē laistees, kad lohti gaisch's sibens atspihbeja un tumsibu wairaf sekundes ilgi wifsgaischakā deenā pahwehrtija. Wareja buht wehl kahdus diwifimts fohtus tahlu

breefmigais laupitaju fugis. Ar leelu usmanibu wiafch stuhreja taifni us Meinharda fugi. Meinhard's wareja wifu flaidri faredseht, kas us laupitaju fugi notika. Wiafch redseja kahdus peezdesmit warenus laupitaj's, kuru widā, it ka pats nelabaj's, melnais laupitaj's stahweja. — Wina isskats bij breefmigs. — Tumschi melni mati apklahja wina bahlo gihni un dauds pistoles un zirwi bij ais wina johstas aishahsti. Wehz auguma bija wiafch weenu pehdu garaks, nelo wif's ziti wina palihgi.

Bet ari tee laupitaji bij pamanijufchi, ka muhsu fugineeki us behgshanu dohma. Rai gan atkal tuhlt leela tumsiba wifu juhrā apklahja, tad Meinhard's dohmaja, ka laupitaji palaf dshfees. Azumirlli Meinhard's nolaidahs laiwinā, ar fawu afo sohbinu wiafch pahzjirta to striki, kurfch laiwinu zeeti tureja, un tai pafchā azumirlli, sibena ahtrumā schahwahs masa laiwinā no putodameem witneem nesta, besgaligā juhrā eesfchā. Knapi ween wareja matroschi us benkeem sehdeht, til wareni tika wina no wilneem mehtata; aires tika wineem no rohlahm israntas, un bes kahdas wadischanas schahwahs masa laiwinā drihs us weenu drihs us ohtru pusi. — Jhfu brihdi ween wilni treeza muhsu nabaga fugineekus. Tad krahldams wilnis apklahja maso laiwinu, ta ka wina lihds malai ar uhdeni pilna peefkrehja un azumirlli juhras dshumōs nogrima. — Wif's matroschi palika lahrtigo juhras mitnu nelaimigs upuris.

Meinhard's tika ari no wilneem apfegts, bet par laimi wiafch bija fawu ari fahchris, kurfch lihds schim laiwinas dibenā bij bijis. Wiafch juta pee fewis, ka wiafch tika no tumscha wilnu kapa us augfchu zelts, un ka isweizigam un gudram peldetajam isdewahs winam ar fawa aira palihdsibu wirs uhdens turetees.

Ar leelu makli wilni winu lihds rahwa; newareja wis tur peldeht, kur pats gribeja, bet tur, kur krahldamee wilni winu nefa. Winam bija azis ar rohlahm ja-aishlahj, jo zitadi nebuhtu wiafch warejis tohs fiteenus iszeest, kurus krahldamee wilni padarija.

Eā wiafch tika labu johni no wilneem us preefchu dshits. Bet drihs wiafch fadstirdeja stipru krahlfchanu, it ka uhdens no klintim semē kistu; weenadi augstaki wiafch tika no uhdens mestis; weenadi dshlakti krita wiafch atkal besdibendōs. — Preepfchi fajuta zeetu semi apalfch fawahm kahjahm — bet til weenu azumirlli, jo ohtris wilnis eerohwa winu atkal juhrā. Dauds reis wiafch tika tā us zeetu semi mestis, bet weenadi uhdens straume atwillka winu atkal atpakal. Tahda breefmigā buhschanā wiafch buhtu drihs fawu nahwi atradis, ja weens wilnis, augstaks nelo wif's ziti, winu nebuhtu til tahlu us semi fweedis, ka uhdens winu wairs newareja fasnuegt.

Ar faweem pehdigeem spehkeem wiafch zehlahs augfchā un gahja tahlak us semi, kamehr wina nogurufchahs kahjas fahfchula un wiafch bes famaras pee semes pakrita.

No breefmigas puhlfchanas lihds nahwei peelfus, wiafch tur guleja, un lai gan daschreis krahldamas putas lihds wina kahjahm augfchā stahs, lai gan bailes un breefmas wina ismirkfchus lohzehtus trihzinaja, tad tomehr winam nebij wairs spehls augfchā zeltees un no tahs pohsta weetas prohjam eet. — Wiafch aishlehdsa fawas azis, nelo nebehdadamees par tralodameem dabas spehkeem, un nahwigs meegs pahrehma wina aufstahs notufufchahs meefas.

Grādi un ņeedi.

Breesmiga mahte.

(Statees № 32.)

Breesmigas leetas bija Ģaumesera dšhwolli notikūšas. Jo ņhini azumirli bija wina ņeewa pee breesmiga ņlepla-wibas darba lehrufehs. Ar to nast, kuru Alberta behrni bija Ģaumesera ņeewas rohlā redņejūņhi, wina bija ar weenu duh-reenu peerē meiteni gar ņemi pagahņufe. Tad wiņu pirms wina nogreņsa tai rihtli un tad kahta istabas katta to ņa-greņsa gabalds, kurā wina ari dšhwās meefas eewilka. Peh-digi, kad tas breesmu darbs bija padarihts, tad wina eelika to lihki kahta wannā un eewilka lehti, un tad nehma gatas kapajamo zirwi, lika lihki lehti us almena grihdu un nozirta kahtas un rohtas, un pehdigi wiņu rumpi gabalds kaapaja, tad meta wiņu wahroņhā uhdeni, ņadausija wehl to galwu wairak gabalds, israhwa matus un ņmadņenes un eesweeda degoņhā uguni. Pehz tam wina ņalafija tahtas zitas atleekas un palika apalkņh kahtas apgahstas muzas un tad uslika tur kahtu katlinu wirņu, lai lehtis atkal pehz eerastas wihtes isņkatitohs.

Ģaumeseris bija pa to starpu ari ņinaht dabujis, ka wina meita bija atkal wajaschanas zeetufe. Wihņh ņteidsahs us mahju, bet ņawu behrnu wihņh tal nekur neredņeja, bet peh-zak ar aukstu ņirdi wihņh ņawas ņeewas isņleņchanas tizeja, kura teizahs ņawu meiteni druskā efoht eekuhlufe un tadeht ta efoht aishēgufe. Ar to masako isņiņchanahs ņihmi newa-reja pee winas maniht; wina wehl palihdņeja ņawam wihram pasubuhņo meiteni mekleht, un tad wehl isņmehja winu par to, kad wihņh deht tahts meitenes behdajahs. Wihrs ari ap-meerinajahs, dohmadams, ka ņeewa taishibu runajohht. Un ta-deht gahja atkal it meerigs pee ņawa darba.

Kahloņhā rihtā atkal ta breesmiga mahte ņalika tohs lee-lakohs gabalus no lihka kahta traukā, tad us galwu ushehlufe aishēfa us kahtu ar kohleem apstahditu weetu, islahrpija ar rohtahm bedri un apraka tur tohs gabalus. Tad mahjā no-nahlufe cetina tahts pahrejas paleelas kahta linu lupatā un tad eesweeda kahta no pilsehtinas netahā purwi.

Dhtrā deenā ņahka pehz tahts judiņhas meitenes mekleht. Ģaumesera ņeewa lika pee atbildēchanas ņaukta, wina it mee-rigi atbildeja, ka wina nesinoht kur winas behrns efoht pa-lizis. Bet kad pehdigi winai kahtu gabalu no ta lihka lika preeņhā, ko kahts ņuns bija islahrpijis, tad ari ta grehzineeze wairs neledņahs, un isņeiza wiņu ņawu nedarbu, bes kahtas bailoņchanahs, bes kahtas noschloņchanas. Bet kad wi-nai tika prasihhts, kadēht wina to efoht darijufe, tad wina atbildeja: „Tadeht, ka es ņawu meitu newareju eeredņeht.“

Ta tņhetridēņmit septinus gadus weza grehzineeze tika ar sohbīnu us nahwi noteefata. J. Behrsinņh.

Ro spitschka eespehi.

Kahds jaunņungs bija eemihlejis kahta bagata, bet lohti taupiga bankas-lunga ņlāisto meitu. Diwreij wihņh bija tehwu bildinajis, daito ņeltainiti ņew par lihgawianu isluhgda-meēs; bet tehws abas reisas eemihlejuņchohs pretineeku atraidija. Bet lam ņirds pilna mihlehtibas, tas til ahtri meerā

nedohdahs. Tā ari muhtu jaunņungs. Wihņh wehl tre-ņho reisu pee bankas-lunga no-eet. Bankas-lungs winu us-aizina apņehstees un zigari winam pasneegdams, panem diwi spitschkas, weenu preeņch ņewis un ohtru preeņch ņawa weeņa, gribedams uswilkt preeņch zigaru aishmehleņchanas.

„Mums ar weenu spitschku abeem peetils,“ jaunņungs ņaka, redņedams, ka bankas-lungs diwus spitschklus grib uswilkt.

„Juhš efat taupigs zilweks,“ bankas-lungs isņauz uslehdams un jaunņungu aplampdams, „jums es ņawu meitu dohschū par ņeewu.“

Jaunņungs dabuja ņawu mihtako un to bija isdarijufe weena spitschka.

Lihtņeklis.

Kahds pilsehtas jaunņungs ņateel kahtu meitu, kas peenu wed us pilsehtu, wezu ņirgeli ņew ratōs eejuhgdama. Kad nu ņirgelis galwu nolahris til ko peena weņumu wareja pa-wilkt, tad peena-meita gahja rateem blakus kahtahm, preezigu dņeefminu trallinadama.

„Buhņi laikam,“ tā jaunņungs to usruna, „no ņawa miht-kaņa ņchoriht ņaldu mutiti dabujufe, ka til preezigi dņeedi un tahda jautra eņ.“

„Do gan ne,“ meita atbild ņmeedamahs, „bet kad juhš dohmajat, ka butņchoņchanahs dara jautru, tad luhdsami no-butņchojat manu ņirgeli, tas pawisam kahts noslumis.“

Kapehz ņeeweefchi puzejahs.

„Mihta ņeewin,“ kahts lungs ņazija us ņawu jauno gas-paschū, „kapehz juhš ņeeweefchi til pahrlēeku puzejatees; waj juhš dohmajat, ka zaur kahtu ņchtahņechanu juhš wihreesehem wairak buhņeet patihkamas?“

„Do gan ne,“ gaspascha atbild, „mehs tikai gribam zitus ņeeweefchus kaitinahht, ka waram lepnati un gresnati ispuzetees.“

Ro strasdinņh dņeedojis.

Keis weens patē gahju pastaigahht
Par behrnu birinas,
Un kahtu dņeefmin' usņeedaht
No ņawas Anninas.

Tas strasdinņh dņeef man: „jauneki,
Kā wari preezigs buht?
Waj nesni, tu ņaiguli,
Ka Annin' zitam bruh!“

Ta neseu garam aishgahja
Ar kahtu puiņti,
ņheit apalkhā ta apstahja
Un dew' tam mutiti.“

To dņtroht manim asaras
Par waigeem riteja
Un kruhtis leelas ņlumjibas
Man ņirdi mohzija.

Strasdina ņahnis.

Abilbedams redatēhts Ģrnf Plates.